

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS.

VOL. II. (METAI II.)

WILKES-BARRE, PA. RUGPIUČIO (AUGUST) 4 D. 1910 M.

No. 31.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

DVYLIKTOJI NEDĖLIA PO SEKMINIŲ.

Lekcija. — II. Kor. III. 4 — 9. Broliai: Turime Dievuje tokią viltį per Kristų: Ne kad būtumime išgalinčiais ką nors dūmoti patį iš savęs, kaip iš savęs, bet mūsų išgalėjimas yra iš Dievo. Kursai ir padarė mus patogiais tarnais Naujojo Įstatymo ne raide*), bet Dvasia, nes raidė užmuša, o Dvasia atgaivina. O jei tarnavimas išreikštas mirties raide, ant akmenų buvo šlovėje taip kad Izraeliaus sūnūs negalėjo žiūrėti į Mozės veidą dėl jo veido skaistumo, kuris išnyksta. Kaipgi nedaugiau bus šlovėje tarnavimas Dvasios? Nes jei tarnavimas prapulties turi šlovę, toli daugiau gausingą turi šlovę tarnavimas teisybei.

Evangelija. — Luk. X. 23 — 37. — Atuomet tarė Jėzus mokiniams: Palaimintos akys, kurios regi, ką jūs regite. Nes sakau jums, kad daug pranašų ir karalių geidė regėti, ką jūs regite, o neregėjo: ir girdėti, ką jūs girdite, o negirdėjo. Ir šit kažin kuris vikrus įstatyme atsistojo, gundydamas jį, o tardamas: Mokytojai, ką daręs įgy-siu aš amžiną gyvenimą? O jis tarė jam: kas yra parašyta įstatyme kaip skaitai? O jis atsakydamas, tarė: Mylėsi Viešpatį Dievą tavo iš visos tavo širdies, ir iš visos tavo sielos, ir iš visos tavo galės, ir iš visos tavo minties, o tavo artimą kaip patį save. Ir tarė jam: Gerai atsakei: taip daryk ir gyvėsi. O jis, norėdamas pats nusiteisinti, tarė Jezui: O kas-gi yra mano artimas? Ir išklauses Jėzus, tarė: Nekuris žmogusėjo iš Jeruzolimos Jerikon ir susitiko su galvažudžiais, kurie tat apiplėšė jį ir sužeidė nuėjo, palikę pusgyvį. Ir tikos, kad kažin koks kunigasėjo tuo pačiu keliu, o pamatęs jį, praėjo. Taipos ir Levita, būdamas pagal vietos, ir regėdamas jį, praėjo. O važiuodamas kažin koks Samaritonas, priėjo šalip jo: ir pamatęs jį, yra pakrutintas mielaširdystė. O prisiartinęs, aprišo jo žaizdas, užpylęs alyvos ir vyno. O pasodinęs jį ant savo galvijo, vedė gaspadon ir rūpinos juo. O ant rytojaus, išėmė du skatiku, ir padavė ūkininkui, ir tarė: Rūpinkis juo, o ką nors išleisi daugiau, aš pagrižęs atiduosiu tau. Kurs iš šitų trijų rodos tau artimu anam, kurs susitiko su galvažudžiais? O jis tarė: kurs susimylėjo ant jo. Ir tarė jam Jėzus: Eik-gi, ir tu daryk taipos.

*) Ne raide — netikrai suprastą ir paimtą be dvasios.

GERAS SAMARITONAS.

Šios dienos evangelija primena mums seną ir didelę lekciją apie Dievo ir žmonių meilę. Tulas Įstatymo žinovas užklausė Jėzaus, “gundydamas jį”: Mokytojai, ką darydamas apturėsiu amžiną gyvenimą? Iš savo pusės Jėzus taip-pat užklausė to advokato: Įstatyme kas yra parašyta? kaip skaitai? Anas atsakydamas tarė: mylėsi Viešpatį Dievą tavo iš visos širdies tavo, ir iš visos dūšios tavo, ir iš visų jėgų tavo ir iš visos mislies tavo, o artimą tavo kaip pats save. — Toliau, ant užklauskymo to Įstatymo žinovo “Kas yra mano artimas?” Jėzus atsako gerai žinomą prilyginimą apie Gerą Samaritoną, užbaigdamas žodžiais: Kursai iš tų trijų tau regisi buti artimu anam, kursai įpuolė tarp žmogžudžių? Ans atsakė: kursai jam padarė mielaširdystę. Ir Jėzus tarė jam: Eik, ir tu daryk taip-pat. — “Kursai jam padarė mielaširdystę” — sustokime šiandien prie šių žodžių. Kaip ir kam mes privalome parodyti gailestingumą? Galime jį parodyti, kaip tasai prilyginime geras žmogus, gelbėdami nelaimėje žmogų, neatsižiurint, kad jis neprigul prie mūsų šeimos, giminės ar tautos, bet yra priešas, ar prigul prie priešingo namo ar tautos. Galime gailestingumą parodyti savo artimui ir kitokiais įvairiais būdais. Išreikšdami savo sąjauką kitų silpnybėse ir nuopoliuose; ir kaip? Neminint apie tuos dalykus, pateisinant juos, jei kas, mums girdint, apie tai mini, užstojant n’esančius, kuriuos apkalba, mandagiai primenant kritikams, kad ir jie neliuosio nuo silpnybių, ir kad gailestingiems ir Dievas bus gailestingu.

Ar nors kartais atmename, kad daug žmonių aplink mus, kaip tas nelaimingasis prilyginime, yra sužeistų ir surištų ir pusgyvių, bet dūšioje, nors paviršutiniškai jie išrodo laimingais ir sveikais? Užslėptos žaizdos tankiai aršesnės esti už regimas ir giliau jos smeigia ir labiau pūliuoja. Kartais apie jas mes dasiprantam ir mūsų gailestingumui atsidaro proga. Savo gailestingumą išreiškiam tankiai vėl taip, kad jo niekas nei išvyst nei pagirt negali: malda, kantrybė, ilgu laukimu, kol Ramybės Kunigaikštis išgirs mūsų maldą ir Pats suteiks ramybę klaidžiojančioms ir bangomis blaškomoms sieloms.

Tokia malda tur galybę daryti mus kas-kart gailestingesniais. Mūsų maldą pradedame trokšdami būti gailestingais; bet, tesėdami maldoje, jaučiame, kad gailestingumo dvasia mumyse auga. Ir neįstabu, nes užtarimo maldoje mes prisiartiname prie paties gailestingumo šaltinio — Dievo ir todėl patys jame dalyvaujame. Juo labiau gailestingumo malonėje augame, juo arčiau esame meilės,

— kurioje, pagaliaus, mylėsime artimą, kaip patys save. Toje mintyje, klausydami šv. Mišių, tankiai melskimės už savo artimą, vargą kenčiantį, kad ir už savo kaltę, nes ir mes be kaltės n' esame. Melskimės už savo artimą, aukokiame už jį šv. Komuniją, rodykime jam savo gailestingumą mylėkime jį, kaip pats save, o taip Dievas ir mums parodys savo gailestingumą ir žemė taps dangaus prieškoniu. S.

KAS GIRDĖTI LIETUVOJE

Vilniaus Katedroj esančiam Vytauto paveikslui lietuviai padėjo 15-VII-1910 gėlių vainiką tautiškomis spalvomis papuoštą su parašu:

**Grunvaldo pergalėtojui.
Lietuviai.
1410—15—VII—1910.**

Be to kai-kurių "Rūtos" narių sumanyta įtaisyti Vytauto paveikslui geresnį rėmai ir primušti Katedroje ties Vytauto paveikslu lentelė su lietuvišku parašu 500 metų Grunvaldo paminėjimui. Aukas tam priima lietuvių laikraščių redakcijos.

Yra ir nuo lenkų vainikas su parašu: "Zwycięzcom z pod Grunwaldu od grodów Jagellonów". (Grunwaldo pergalėtojams — Jagellonų miestas). Tai nuo Krokuvos. O kur Vilniaus miesto vainikas?

"Tikėjimas ir mokslas." Išėjo No. 1 perijodinių leidinių, kun. A. Dambrausko vedamų vardu "Tikėjimas ir mokslas". Pirmoje knygelėje padėta tik J. Geručio veikalėlis "Žemės amžius".

Rėtavos įsigijo elektros apšvietimą, gi kunig. Oginskienė Rėtavos įsigijo elektros apšveitimą, gi kunig. Oginskienė pertaisė savo lėšomis iš senos bažnyčios griuvėsių didelę salę vakarams ir k. d. Salėje telpa tūkstantis žmonių. Buvo jau čia ir keletas lietuvių vakarų, kuriais rūpinosi daugiausiai p-lė Knabikaitė ir d-ras Cirtautas.

Pagrįžo Liepojun 7 išeiviai, kurių New Yorke neįleido Amerikon. Išvažiavę iš Liepojaus jie buvo sumokėję po vieną rublį apdraudžiamojon išeivių kason, o dabar, kaip rašo "R. G.", gavo iš ten po 100 rub. Reiktų taip apsidrausti visiems keliaujantiems Amerikon.

Mūsų kalbininkai žada liepos mėnesio pradžioje vėl suvažiuoti kokiom dviem savaitėm pasitartų apie mūsų kalbotyros ir rašybos dalykus. Suvažiavimas paskirta Petkevičių dvare, Puziniškyje, Panevėžio ap. Suvažiuosią žinomi mūsų kalbininkai: J. Jablonskis, J. Šlapelis, kun. Laukaitis, K. Būga ir Balčikonis.

Fabrikų statistika. Vilniaus fabrikų inspektorius surinko žinias, kiek sausio 1 d. š. m. Vilniaus gubernijoje buvo fabrikų. Pasirodo, kad jų buvo tik 193, dirbo gi juose tik 9,000 darbininkų. Neperdaug tokiam dideliame miestui ir visai gubernijai.

Blaivybės įstaigos Vilniaus gub. Vilniaus gub. blaivybės komitetas buvo prašęs iš pinigyno ministerio 31,942 rublių blaivybės reikalams Vilniaus gub. Ministerija

paskyrė tik 28,000 rub. Dabar Gubernijos Komitetas šiaip paskirstė tuos pinigus tarp apskričių komitetų: Vilniaus miesto komitetui 18,040 rub., Vilniaus apskrities komitetui—1,200 r., Vileikos ap. komitetui—1,200 r., Dysnos—1,250 r., Švenčionių—2,000 r., Švenčionių arbatinei—500 rb., Ašmenos ap. komitetui—1,000 r., Trakų—1,200 rub. Komitetas turi įsteigęs Vilniuje 7 arbatines ir valgyklas ir 5 bibliotekas—skaityklas, Vilniaus apskrityje — 20 bibliotekų—skaityklų, Vileikos 2 arbatini ir 2 skaitykli, Dysnos — 3 arbatines 1 skaityklą, Švenčionių — 3 arbatines ir 1 skaityklą, Ašmenos — 2 arbatines ir 9 skaityklas, Trakų — 19 skaityklų, Lydos ap. nėra nei jokios įstaigos.

Juosvainiai, Kauno gub. Juosvainių "ūkininkų būrelis" gavo valdžios leidimą įsisteigti savąjį knygyną skaityklą, kuris bus po priežiūra ir atsakomybe Juosvainių klebono, kun. Šiaučiūno. Reikia tikėtis, kad kaip valstiečiai, taip ir vietiniai inteligentai prisidės prie įsteigimo to šviesos šaltinio ir paskum juo naudosis.

Seinų dvas. Seminarijon priimta šiemet 21 jaunikaitis. Naujai išvęsta į kunigus: Butkevičius Zen., Adomaitis Pr., Krūvelis Mart., Aleksa Juozas, Runiewski Juoz., Trzasko Jonas.

Veiverių mokytojų seminariją baigė šiemet šie lietuviai: P. Borevičius, A. Barauckas, M. Burdulis, A. Bliūdžius, A. Gėdrys, S. Goštautas, J. Gėniuša, V. Daniliauckas, S. Dumčius, P. Kriščiukaitis, A. Mazūraitis, J. Mačiulaitis, A. Mačiūnas, P. Milkevičius, L. Statkevičius, V. Statkevičius, B. Totorius ir J. Jankauckas. Iš viso 18. Be to dar baigė: 5 lenkai, 4 vokiečiai ir 4 rūsai.

Tryškiai, Šiaul. ap. Inžinieriaus-technologo p. Sirutavičiaus, lietuvių, dvare atidaryta popieros dirbimo pabirukas.

Panevėžys. Birželio 21 d. kilo gaisras. Sudegė klebono tvartas, 9 kiaulės, viena karvė ir vienas arklys, daržinė, svirnas su grūdais. Nuostoliai dideli. Darbas padegėjų, nors jie dar nesuimti. 23 d. taip pat tapo padegta vieni namai, bet juos tuojau užgesino; tuos begesinant, tapo padegti namai ant Remygalos gatvės, kurie sudegė. Ten suimtas vienas žydukas, kaip intariamas padegėjas. Gal pasiseks suimti tie paukščiai.

Rokiškis, Ežerėnų ap. Miškinių sodžiūje, palei Kavaliskį, pasikorė ūkininkas Jasiūnas. Matyti, kad jis, turbūt, prieš tai buvo ingavęs proto pamišimą, nes buvo žmogus doras ir ramus ir nebuvo jokios tokios priežasties, dėl kurios galą pasidarytų. Paliko jauną pačią ir 4 vaikus.

Butrimonis, Trakų ap. Birželio 22 d. Butrimonių antstolio kalėjime staiga apsirgo 4 ten pasodintos moteris: dvi katalikės ir dvi žydės, bet priėmusios krikštą, viena katalikų, kita stačiatikių. Pašaukta tuojau gydytojas. Jis pripažino, kad jos nunuodytos. Užklausus jų, ką jos valgė, jos pasakė, kad už pusvalandžio prieš apsirgimą atnešė kalėjiman neprašyti žydukas su žydelkaite arbatos ir padavė ją toms žydėms-krikščionėms. Jiedvi atsigėrusios, davė gerti tą arbatą ir savo draugėms. Kaip tik jos atsigėrė, neužilgo ir apsirgo.

Dvi po apžiūrėjimo nuvežta į Trakų ligonbutį, o dvi palikta ant vietos, Butrimonyse.

Mitošiūnai, Traškūnų vals., Ukmergės ap. Mitošiūnuose buvo toks atsitikimas: Ukininkas Justinas Šimėnas pririšo ant nakties savo arklį kluone ir pats netoliese atsigulė jo sergėti. Rytą 3 valandą atėjo jis gryčion visas kruvinas, su pramušta galva ir be žado. Tuoju atvežta iš Panevėžio gydytojas. Apžiūrėjęs jisai rado jo galvoje skylę 2-vėm verškam gilumo ir 1-no platumo. Š. pasirgęs 3 dienas mirė didžiausiose kančiose, palikdamas verkenčią pačią ir 4-tą vaikų. Tardytojui su gydytoju išravidavojus, atrasta: visa galva sudaužyta ir smegenys sumaišytos, ranka iš peties išnerta, daug kaulų sulaužyta ir t.t.

Priežastis to baisaus darbo šitokia: Antanas Skarpušis, vaikinai iš artimojo sodžiaus įsimylėjo Šimėno dukterį, ir inprato pas ją naktimis valkiotis. Doras tėvas užgynė jam pas savo dukterį vaikščioti, tai jis tada pasižadėjo už tai atkeršyti ir galų-gale atkeršijo.

Traupis, Ukmergės ap. Mūsų parapijoje, beveik, nėra tokių, kurie nesuprastų lietuviškai, tečiau per atlaidus ir šiaip jau svarbesnes šventes, giedama bažnyčioje lenkiškai. Kodėl taip, tiesiog nesuprantama. Labiausiai per aktavas laikomasi lenkiškų giedojimų. Taip, kasdieną nu eidavau bažnyčion ant aktavinių pamaldų ir kunigas visada užgiedodavo lenkiškai. Kadangi procesija eina apie bažnyčią, tai vienas tik vargonininkas begieda lenkiškai, nes kiti nesuprasdami tos kalbos, negali jam pritarti. Taip mat, nori mūsų klebonas. Prie kun. Mitskūno lenkiški giedojimai buvo naikinami, nes jie Traupyj nereikalingi, o prie šito paturiami. "Viltis".

Šakiuose kad geria, tai geria!... Vienas žmogelis iš Pakorbudžio net galą gavo per tą skistimėlį. Mat, jis be paliovos gėrė net dvi savaiti, maž ką valgydamas. Neužtekęs pinigų parsidavė abliką už 50 rub., ir tą pragėręs užėjo pas vieną žmogų gulėti. Čia ant rytojaus rado jį jau sustirusį.

Skrabotiškis (Pan. pav.). **Kam pataikauja vyriausybė.** Per valsčiaus sueigą buvo nutarta ištremti iš savo tarpo vieną žmogžudžių šeimyną. Antstolis buvo jau ir suėmęs tos šeimynos motiną. Bet praėjo tris mėnesiai, ši moteriškė tapo paleista iš kalėjimo ir vėl ramiai sau gyvena, kaip gyvenusi. Žmonės tuo labai pasipiktinę. Sako, kad už politikos prasikaltimą nors menkiausių tuoj ištremia — nereikia nei valsčiaus nutarimo; o šiaip negerą žmogų, nors ir labai prasikaltusį neišsiunčia ir mūsų neklauso. Valstiečiai tariasi paduoti prašymą ministeriui. Dievas žino, ar gelbės ką?

Šventvagystė. Šidlavoje (Kauno gub.) iš koplyčios nuo Šv. Penelės ir Kudikėlio Jėzaus pavogta vainikai. Vagis, turbūt, manė, kad jie auksiniai, bet ištiesų, tai vainikai buvo skardiniai.

Vienas intariamas žmogus suimta.

Birštonas (Trakų apsk.). Birželio 20 ir 21 d. (n. k.) čia buvo baisios šalnos; daugelio žmonių bulvės nušalnojo ir šiaip javai sugedo.

Vieksniai (Šiaulių ap.). Birželio 13 d. Vieksniuose buvo pirmas lietuvių vakaras. Vaidinta "Neatmezgamas mazgas" ir "Nutrūko". Vaidinimas, galima sakyti, nusišėkė pusėtinai. Buvo ir deklamacijų. Viena iš jų nepavyko. Pelnas skiriamas Tryškių miestelio padegėliams.

Bizdžiūnai (Panev. ap.). Birželio 13 d. (s. k.) užėjus mažam debesiukui, trenkė perkūnas į beržą, po kuriuo sėdėjo gananti gyvulius piemenė. Visą beržą į šipulius sutrupino, o piemenė visai sveika išliko. Argi ne nuostabu?! "Šaltinis."

IS LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

CLEVELAND, OHIO.

24 d. liepos apvaikščiojome sukaktuves kovos ties Žalgiriu. Išskilmėje dalyvavo visos kuopos, draugijos in corpore ir pavieniai asmens, jauni ir seni. Išskilmė prasi-dėjo 2 val. popietų didele paroda nuo lietuviškos šv. Jurgio svetainės. Gražus lietuvių burys linksmai traukė miesto gatvėmis iki Germania svetainės, kurioje visiems susirinkus, prasidėjo prakalbos, dainos ir deklamacijos. Kalbėtojai buvo gerb. mūsų klebonas, kun. J. Halaburda ir pp. J. Useviče ir J. Urbšaitis. Pn. Useviče parodė pergalės ties Žalgiriu svarbą; pn. J. Urbšaitis paaikškino žirg-vaikio ženklą, o kun. J. Halaburda iškalbingai nupiešė kovą lietuvių su kryžiuočiais ties Žalgiriu 500 metų atgal. Prakalbų pertraukose deklamavo 12—13 metų mergaitės.

Prakalboms ir deklamacijoms pasibaigus pn. S. Kimučiu vadovaujant gana sutartinai padainuota keletą tautiškų giesmelių.

Apvaikščiojimo programo išpildymas pilnai visus už-ganėdino.

Dalyvavęs.

PLYMOUTH, PA.

Čia jau nuo seniai reikėjo žemės kapinėms, bet tik dar dabar gauta. Mat kame dalykas. Kompanija yra taip go-di, kad išimdama anglį iš po žemės, nepalieka net ir sienų, be kurių žemės paviršius griuva į kasyklas. Patyrimas pa-rodo, kad tokia žemė, iš po kurios yra išimtos sienos, ne-užsilieka ilgiau, kaip dešimt metų, įgriuva. Žinoma, kom-panija už tai yra kaltinama. Taigi, kad išvengti panašių nesusipratimų, kompanija visai neparduoda žemės.

Tokie atsitikimai turėtų išmokyti čionaitinius lietu-vius solidariškumo, būtent, kur ir kaip reik kasti duobę. Paimkim mūsų kapines. Vietomis kapai yra iškasami net ir keletą pėdų atstu. Tokis laidojimo būdas sudarko žemę, daugiau nieko. Ar ne geriau būtų išdirbti plenus, pagal kuriuos tegul kiekvienas būtų laidojamas... Arba kasimo būdas! Tankiai pasitaiko, kad žmogus pirmu kart' savo gyvenime kasa duobę. Kur tau, žmogau, jis iškas duobę kaip reik! Bekasdamas, išpusto žemę po visą kapinyną, taip kad kartais neturi kuomi užkasti. Užkasti gi reikia. Tai ką jis daro? — Meškerioja po visas kapines, nuplėšia keletą kapų, kolei apdabina savąjį. Ar-gi negeriau būtų turėti vieną žmogų, kuris atsakytų už tokį prastą darbą.

Dar vienas dalykas — kryžiai.

Galima užtėmyti tokius kryžius, kurie visai netinka vietai. Sakau, netinka, kadangi jie sukelia nusišypsojimą žiurinėjų. Ypatingai vienoje eilėje, kur, matyt, palaido-ta keletas svetimtaučių vienas po kitam. Ant kiekvieno kapo kryžius be simetrijos, be obliaus, be nieko. Ir dar negana. Tie kryžiai subiauroti visokiais parašais, tepa-lais, ir t.t. — žodžiu, gadinanti kapinių dvasią ir išvaizdą.

Yra keletas net-gi brangių paminklų. Istolo labai patogiai išrodo, bet vos prieini arčiau ir pradedi skaityti parašus (ne visų), piktumas tik ima. Žinoma, rašyti veik visi moka; bet gerai rašyti, vos keli. Tai-gi, reikėtų suprasti, kad tokį svarbų parašą, kaip ant paminklų, ne visi gerai parašys. Ar nereikėtų, tokiame reikale, kreipties prie klebono arba kito žmogaus, kuris supranta tą dalyką kaip reik?... **Morkus.**

COURTNEY, PA.

Shire Oaks, Huston Run, Cincinatti, Courtney, tai mažų kaimelių virtinė, betvarkiai išsidriekusi Mongahela paupiu. Viena, kita amerikoniška mylia skyria tuos kaimus nuo kits kito. Kiekvieniame jų gyvena, arba teisingiaus skursta, ir lietuvių keletas šeimynų. Pasakiau skursta, nes ir ištikro jų gyvenimas, tai doriško ir medžiagiško skurdo piešinys, tai apsileidimo ir ištivirkimo vaizdas, Karštas amerikoniško gerbuvio apgynėjas gal paabejos apie mano žodžių teisingumą, gal kartu su manimi pats savęs teirausies, kas gimdo tarpe lietuvių skurdą ir apsileidimą, kuomet visos šalies gerovė klestėti klesta, pramonė žydi, laimės buveinė vartai kiekvienam atkelti. Abejojęs kartu su manimi teįeina lietuvių angliakasio sukrypusio grįtelėn ir teprižiūri josios gyventojams, tepriklauso jų kalboms, o abejonės dings. Jis išsitikins kad Amerikos gerovė, civilizacija, kultura nepaliečia lietuvių daugumos. Žiūrėdamas ant išblaškytų po stubą ištuštintų statinių, sudaužytų bonkų, supras, kas lietuvių sunkiai uždirbtą skatiką ryja, kas ji (lietuvi) doriškon prapultin stumia. Jei to abejojančiam negana, tai meldžiamas įkaušusios namų savininkės teprišėda ant apskretusios kedės ir kantriai tepalaukia iki meiloi savininkė neprižadins nuvargusių vyručių, sunkiai pastalyj alsuojančių. Nesistebėki Tamista, jai tas žadinimas neapseis be spaudoj' nevarojamų gražių žodelių ir epitetų. Kol geroji moterėlė kamuosis su nuilsusiais berniokais, Tamista pastebėsi keletą išblyškusių, apskretusių, apiplyšusių vaikų, čiu kertėje, sudaužytų bonkų šukėmis bežaidžiančių ir su širdgela nujausi koki bus naujoji lietuvių karta, kokie bus iš tų mažytųjų piliečiai ir t.t t.t. Be galo pasidarys Tamistai sunku ir taręs tylų sudiev šeimninkei, aplesi grįtelę, į kurią prieš valandėlę su manimi įėjai. Taip tatau lietuvių dauguma Amerikoje gyvena. Gyvena iki anglies skieveldra neprispaudžia ir nepertraukia gyvenimo siulo.

O lietuvi, gyvenas tėvynėj! Jei tu žinotumei, kaip tavo broliai Amerikoje skursta, mestumei svajojęs apie masinančią tave Ameriką ir nesirengtumei jojon keliauti, bet laimingas linksmas sau švilpautum po žalias savo tėvynės lankas. **Gineitis.**

ROCHESTER, N. Y.

Nedėlioje 17 d. liepos lietuviai, lenkai ir rusinai iškilmingai, apvaikščiojome 500-tų sukaktuves mušio ties Žalgiriu. Prasidėjo 2-trą val. po pietų procesija po nekurias miesto gatves; dalyvavo: lietuvių, lenkų ir rusinų draugystės; pirmučiausia ėjo mažos mergaitės, paskui dides-

nės merginos, — visos baltai pasipuošusios, su vainikais ant galvų; toliau — vyrai ir gale — važiojo 4 kunigai ir daug sveitiškių. Džiaugsmingą įspūdį darė tasai neužmatomas trijų suvienytų tautų burys, kuris lydimas orkestros balsais ir daugybe plevėsuojančių vėliavų, maloniai ir milžiniškai išrodė net akyse svetimtaučių. Procesija sugrįžo į šv. Stanislovo bažnyčią; čia atsilaukė gedulingos pamaldos, po kurių kun. Juoz. Kasakaitis pasakė jausmingą, pritaikintą iškilmei pamokslą, žadindamas ypatingai prie apšvietimo, to vienatinio įrankio mūsų laimingos ateities. Paskui, lauke ant gražiai papuoštos platformos tapo išpildytas programos, susidedantis iš prakalbų, deklamacijų, muzikos ir dainų. Užsibaigė viskas 7-tą val. vakare.

Lietuvos sūnus.

BROCKTON, MASS.

Liepos 18 d. čia buvo sušauktas vietinės lietuvių parapijos mitingas reikale bažnytinės nuosavybės užrašo pataisymo. Žmonių prisirinko pilnutėlė salė. Atbėgo parapijos prezidentas Šimkus, neapsirengęs, pasišiaušęs, ir pradėjo rėkauti, kad jis pats ir dvylika komitetinių esą parapijos valdovais. Teko parapijiečiams, teko ir kunigui. Plaktukui buvo darbo įvalias. Ponas prezidentas smarkavo ištisas dvi valandi ir nepasakė, kam mitingas tapo sušauktas. Parapijiečiai nekantravo ir nekantravo, galop pristoję, kad būtų sujieškota du bažnyčiai priklausančiu lotu, nežinodami nei ką tas "sujieškojimas" reiškia.

Liepos 23 d. atsiliko parapijos giesmininkų piknikas. Gražus tai buvo pasilinksminimas. Visa lanka ties bažnyčia buvo aptęsta virvėmis ir žaliais vainikais. Blizgėjo įvairūs žiburiai. Muzika saldžiai griežė. Pluzdėjo Lietuvos ir Amerikos vėliavos. Viskas tas masino praeivius atsilankyti piknikan ir dalyvauti šokiuose. Pikniką surengė vietinis vargonininkas p. V. Juška. Sudainuota: "Lietuva, tėvyne", "Kur bėga Šešupė", "O, matule", "Girioj", "Liuosybės Daina", "Sveiki broliai." Žmonės linksminosi nuo 7 valandos vakare iki pusiaunakčiui.

Ant rytojaus (liepos 24 d.) buvo laikomos "pas aržuolą" "tikrųjų" socialistų prakalbos. Kalbėjo L. Grikštas iš Beverley, Mass. Kalbėjo apie tai, kad nėra Dievo, kad nereikia bažnyčios nei kunigų, kad "Tėve mūsų" nėra teisingi poteriai, nes tuose poteriuose kalbame: "kaip danguje, taip ir ant žemės", o mat danguje nėra nei miestų nei namų... Kilo klegesys tarp klausytojų. Grikštas suriko: "Jei norite kalbėti, tai užimkite mano vietą, o ne kalbėkite pakampiais!" Taip surikęs, vėl tęsė savo giesmelę. Ir ko jis tadą nepripasakojo! Pasakė, kad Bagočius su Antonovu nėra tikrais socialistais, kad maino savo nuomones, ir "agenturas varo" ir "biznieriauja". Prisi pažino, kad ir pats esąs agentu, bet žmonių, girdi, taip neplėšias. Tikras socialistas neprivalas nei gerti, nei rukyti nei pinigų jieškoti. Tokiu socialistu esąs p. Grikštas.

"Tikram" socialistui prakalba nepasisekė; klausytojų prie savęs nepatraukė, tik užkenkė socializmo platinimui. Socialistams bus pas mus taip riestai, kaip Cambridge'yje.

Brocktonietis.

CAMBRIDGE, MASS.

Jau ir pas mus, ačiu Dievui, atsirado šiokia-tokia tvarka. Gyvenimas virte verda. Visi lietuviai, kaip bitės avilyje, viena širdim darbuojasi prie Dievo namų. Kiek kas gali, tiek aukoja. Bažnyčios sienos kasdien kyla augštin ir augštin; sklepas—mokykla jau gatava. Rugsėjo 18 d. 3 valandą popiet atsiliks iškilmingas pašventinimas kampinio akmenis. Šventins Jo Malonybė pats Bostono antvyskupas. Ton iškilmėn sukviestos netik Cambridge-io bet ir aplinkinių draugijos. Tik nežinia, ar aplinkinių draugijos atvyks, nes skundžiasi daug išlaidų turėjusios pakelti 10 d. liepos apvaikščiojant Žalgirio mūšio sukaktuves. Tuo tarpu reikia ištarti ačiu toms draugijoms, kurios jau yra pasižadėjusios imti dalyvumą iškilmėje.

Rugsėjo 5 d. Odd Fellows svetainėje, No. 515 Tremont St., Bostone, bus balius statomos Cambridge'yje lietuvių bažnyčios naudai. Laukiama daug svečių iš aplinkinių.

Gal kam rodosi, kad padėjus statyti bažnyčią, apsisitų visi mūsų vargai? Ne. Sulenkėje lietuviai vis dar tebeatkalbinėja lietuvių nuo naujos bažnyčios, sakydami, kad užteksią vienos lenkų bažnyčios. Buvo net ir juokingas atsitikimas. Vienas atsidavęs lenkam lietuvis Z. Kazlauskas krikštijo savo kudikį: Į kumus pasišaukė Balukonius iš Bostono, gerus katalikus ir lietuvių. Jau namuose kilo barnis tarp kudikio tėvų ir kumų, kur reikia vežti krikštijoti. Kumai norėjo vežti į lietuvių bažnyčią, bet tėvas užsispyrė, kad vežtų pas lenkus. Tečiaus kumai nuvežė pas lietuvių kunigą. Tik štai atpyška — atbrazdina į bažnyčią Kazlauskas ir iš tenai velka laukan kumus, visą laiką kalbėdamas lietuviškai. Klebonas paleido juos į lenkų bažnyčią. Bet gal manote, kad lenkai pagyrė Kazlauską už tokį darbą? — Kur tau! Jie suriko: "Wygnał, wygnał ksiądz litewski!" Panašių atsitikimų tarp lenkų ir sulenkėjusių lietuvių yra daugiau. Lenkai lietuvių visados laiko perniek. Todėl susipraskite, lietuviai!

Gambridgietis.

PITSTON, PA.

Čia yra steigiamą nauja banka vardu: "The Dime Bank of Pittston." Tarp bankos direktorių randame Juozą Samuolį, lietuvi, ir A. J. Ševc'ą, slavoką, kursai yra visiškai susilietuvinęs: kalba gražiai lietuviškai, priklauso prie lietuvių parapijos ir su slavokais mažai tesusieina.

Vincas Kupčiūnas užsiima čia detektivo darbu; vadinasi, šnipinėja prasikaltelius ir daboja, kad įstatymai būtų užlaikomi. Aną nedėdienį su keliais padėjėjais (anglais) jisai ėjo per saliūnus ir žiūrėjo, kas parduoda svaiginančius gėrimus. Vienose vietose jis gavo gerti, kitose ne. Į kelintą dieną vienuolika saliūninkų tapo suimta už pardavinėjimą svaiginančių gėrimų nedėdieniais, tarp jų trys lietuviai: Jonas Gylis, Vincas Bulevičius ir Julius Chmieliauskas. Gylis su Bulevičium užsimokėjo po 50 dol. pabaudos ir kaštus, bet Chmieliauskas apskundė Kupčiūną ir jo detektivus už kreivą prisieką. Kas bus nežinia, tuo tarpu-gi smuklių laikytojai labai daboja lietuvių—detektivo.

Reporteris.

NORTH ADAMS, MASS.

Ant State gatvės gyvena lenkas Jonas Liula. Liepos 27 dieną 7:45 vakare jo vaikas 2 metų ir 11 mėn. užbėgo, bežaizdamas, ant rėlių stritkario tuo laiku, kada karas, paleistas visomis jėgomis, grįžo ant Main st. Vaiko motina, įsvydusi ateinantį karą ir žaidžiantį vaiką ant rėlių, puolėsi gelbėti, bet nelaimė! vaikas ir ji pati papuolė po stritkariu. Motina perpiauta tapo į tris dalis, o vaikas į dvi.

Didelėje nelaimėje paliko savo vyrą, kurs, pargrįžęs nuo darbo, neberanda gyvų nei savo pačios nei vaikelio. Dieve apsaugok kiekvieną nuo tokių nelaimių!

Tą pačią dieną persiskyrė su šiuo pasauliu mylimas sunelis Stanislovas Adomo Černausko.

Oras gražus. Laikas nuo laiko palyja. Apylinkės taip labai gražios.

K. J. B.

BROOKLYN, N. Y.

Liepos 26 dieną lietuviškoje svetainėje T. M. D. 3-čios kuopos buvo sušauktas susirinkimas, kuriame skaitė referatą p. J. Gabrys iš Paryžiaus, temoje: "Mūšis ties Grunvaldu." Taipo-gi buvo rodomi spalvuoti istoriškieji paveikslai su pagalba stereoptikono.

Šitas referatas galima pavadinti vienu gražiausiųjų, kokie kada nors atsibuvo, nes čia žmogus galėjo aiškiai suprasti ir įsivaizdinti mūsų bočių karžygiškus darbus.

Ponas J. Gabrys aiškiai supažindino mus su kryžiuokų naminiu gyvenimu, kas juos pirmiausiai parkvietė ant lietuvių, su tų amžių papročiais; būk manoma buvo, kad su kardu galima savo nuomones užmesti kitiems; kaip nuolat kariaudami su stabmeldžiais, nesiliovė užpuldinėti ant Lietuvos, kuri jau buvo krikščioniška; toliaus, kaip kryžiuočiai skundė šv Tėvui, kad lietuvių krikštas esąs netikras ir kaip lietuviai, susivieniję su lenkais, sumušė kryžiuočių ordeną, ir t. t.

Ant paveikslų parodė tas mušio vietas, kur stovėjo lietuvių ir lenkų armija ir kur kryžiuočių. Taipogi parodė, kaip išrodo ta vieta dabar, kur kapai žuvusių toje kovoje.

Ant galo pažadino žmones nebūti nusiminusiais, nors Lietuva dabar nupuolus, privesdamas pavyzdin Vokietiją. Prieš Žalgirio mūšį jina buvusi galinga, o po mūšio nupuolusi, bet dabar vėlei išaugo į milžinišką viešpatiją. Taigi, esą, ir mums nėra ko nusiminti.

Žmonių prisirinko pilna salė ir matyti, kad visi buvo užsiganėdinę, nes užsilaikė ramiai visą laiką. Pabaigus kalbėti buvo ilgi rankų plojimai. Susirinkime dalyvavo trys chorai, kurie padainavo neblogai keliatą tautiškų dainelių.

Čionai dar pabriešiu keletą žodelių iš augščiau pasakyto, t. y., kad šis referatas buvo vienas geriausiųjų ir gražiausiųjų. Tatai dėlto, kad gegužio mėnesyje buvo surengta prakalbos paminėjimui 500 m. sukaktuvių mūšio ties Žaliagiriu. Dalyvavo tada visos Brooklyno draugijos, bet kalbėtojai menkai aiškino apie mūšį ties Žaliagiriu ir tai iškraipydami tiesą, stengdamiesi suversti visas kaltes ant katalikų Bažnyčios ir prišnekėti ant jos nebutų daiktų. Vienas kalbėtojų, Dr. J. Šliupas, kuris, lyg išsi-

gandęs jam negeistino gerbiamo svečio Tėvo Kazimiero, vietoj kalbėti apie Žalgirio mūšį, pradėjo plūsti ant Tėvo Kazimiero visokiais būdais, visa "kakarine," siūzdamas į visur, net ant kometos; nuo Tėvo Kazimiero perėjo ant šv. Kazimiero seserų—vienuolių. Ant galo, lyg patvirtinimui savo kalbos, pasigyrė esąs mokytojas. Toks tatai tada buvo 500 m. paminėjimas, kurio jokių būdų negalima lyginti prie šito referato, už kurį reikia pasakyti p. J. Gabriui širdingą ačiū, taipgi ir T. M. D. 3-čiai kuopai už su rengimą to vakaro.

Aukų susirinko pridengimui lėšų ir T. M. D. naudai \$11.72.

P. O—kas.

HUDSON, PA.

Pirm kelių mėnesių vietinėje lenkų bažnyčioje paėmė šliubą Martinas Kazlauskas su našle Ona Kasmonaitiene. Pagyvenęs porą mėnesių, Kazlauskas išsiėmė iš bankos pačios 500 dol. ir išdumė į nežinomus kraštus. Pasirodė, kad jis visai ne Kazlauskas, kad jo tikras vardas Andrius Šidlauskas ir kad New Jersey'je turi kitą pačią (lenkę, iš namų Katariną Wetro). Nelaimingoji moteriškė išvažiavo į New Jersey ieškoti begėdžio, — apgaudinėtojo — vagies.

Reporteris.

NANTICOKE, PA.

Šv. Stanislovo lenkų parapija, gyvam dar būnant kun. Gramlevičiui, buvo laikoma ramiausia lenkų parapija visoje Scrantono diecezijoje. Kun. Gr. mokėjo valdyti savo žmones geležine ranka. Bet mirus tam klebonui, parapijoje kilo tokios riaušės, kokios retai kada teatsitinka. Parapijiečiai, sukurstyti kokio tai kunigo Polit'o, neleidžia nei vieno kunigo į bažnyčią nei neprisiima nei vieno klebono, kokį vyskupas jiems tik prisiunčia. "My chemy Polita — i kwita!" sako jie. Reikia žinoti, kad kuomet nabašninkas kun. Gr. gulėjo ant mirštamąjo patalo, vyskupas buvo prisiuntęs kun. Polit'ą aprūpinėti žmonių dvasiškais reikalais. Kun. P. išbuvo porą mėnesių ir įsteigė savo intrigomis patraukti savo pusėn didesnę parapijiečių dalį. Tie tai parapijiečiai ir nenori jokio kito kunigo, kaip tik Polit'o. Bažnyčia apgulta žmonių (daugiausia moterių) dieną ir naktį. Taip traukėsi beveik du mėnesių. Galop vyskupas Hoban tapo priverstas kreipties teisman. Liepos 29 d. teisėjas Garman (Wilkes-Barre) išleido "injunction'ą" prieš parapijos komitetą. Komitetui tapo uždrausta kišti nosį į bažnyčią ir kleboniją. Dabar niekas nebegalės užstoti kelią kunigui ir sakyti: "Čia negali laikyti mišių."

Tuo pačiu tarpu komitetas sušaukė parapijos mitingą ir bandys atimti bažnyčią nuo vyskupo. Mat jiems rupi padaryti taip, kaip padarė Scranton'o lietuviai su savo bažnyčia. Žingeidinga tauta tie lenkai!

Kaimynas.

NEDĖLDIENIO KONCERTAS UŽDYKĄ.

Kiekvieną nedėdienį popietį Sans Souci parke Oppenheimo orkiestra išpildo programą bažnytinės muzikos. Inėjimas į parką uždyką kiekvienam. Yra jame pilna visokių pasilinksminimų, ikvaliai suolų pavėsyje. Žėdnas gali užsiganėdinti.

SCRANTON'O PARAPIJOS REIKALUOSE.

Laisvamanių ir socialistų organams paleidus neteisingas žinias apie Scranton'o lietuvių parapiją, daugelis klausia mūsų, kas ten ištiesų pasidarė. Žingeidingiems paaiškiname, kad niekas nepasidarė; kaip buvo, taip ir pasiliko. Tas netiesa, būk žmonės atėmė bažnyčią nuo vyskupo ir dabar gali pasiimti sau kunigą, kokį jie patį nori. Bažnyčia, kaip buvo, taip ir pasiliko parapijos; žmonės negalėjo atimti jos nuo vyskupo, nes vyskupas jos niekados nebuvo užvaldęs. Vyskupas buvo tik bažnyčios globėju (trustėe), ne savininku, o, kaip augščiausias teismas paaiškino, globėjas (ar bus jis vyskupas ar svietiškis) neturi jokios valios nei galybės ant bažnytinio turto. Bylinėjatės, girdi (taip skamba augščiausiojo Pensylvanijos teismo nusprendimas), už nieką, už tuščią maišą. Bažnyčia, kaip buvo, taip yra parapijos nuosavybė; toji nuosavybė negali būti pavesta jokiems kitiems siekiams, kaip tik Dievo garbinimui sulyg Rymo katalikų bažnyčios įstatymų. Teisėjas Newcomb pasielgė neteisėtina apskelbdamas globėjo rinkimus. Tuose rinkimuose žmonės balsavo ne kaip parapijiečiai, bet kaip šalininkai vienos ar kitos partijos. Todėl tie rinkimai neturi jokios svarbos.

Trumpai imant, Scranton'o lietuvių parapijos reikalai stovi šitaip:

Jeigu žmonės nori, kad bažnyčia būtų atidaryta, tai turi prisitaikyti prie katalikų bažnyčios įstatymų. Jeigu to nepadarys, tai bažnyčia pasiliks uždaryta ir tolesniam laikui. Joks kunigas į bažnyčią negali įeiti be vyskupo žinios ir leidimo. Tat netiesa, kaip rašo J. Petrikis "V. L.", kad J. Aponas gali priimti bent kokį kunigą. Nei Aponas nei net visa 10 dabartinių bažnyčios globėjų neturi jokios teisės valdyti parapiją arba įsileizdinėti į bažnyčią kunigą.

10 d. šio mėnesio yra šaukiamas visų parapijiečių mitingas į St. Mary's salę. Jeigu tas mitingas nutars prisitaikyti prie diecezijos įstatų, tai vyskupas atidarys bažnyčią ir leis laikyti joje pamaldas. Jeigu didesnė parapijiečių dalis nenorės klausyti bažnyčios įstatymų, tat pasirodys, jog yra nustoję būti katalikais, ir vyskupas paliks bažnyčią uždarytą po senovei, nes juk negali atiduoti katalikų nuosavybės ne-katalikams. Ir kas iš tokios bažnyčios, kurioje negalima laikyti pamaldų!

PROTINGAS IR BEPROTIS.

Beprotytis klausė protingo: "Protas kuom naudingas? "Paiškind, mano brangusis, kam jis reikalingas?" Ilgokai klausas tylėjo, nieko jam nesakė, Bet, kad beprotis tą patį liežuviu vis plakė, Taip tarė: — "Naudą iš proto galim tą turėti, "Idant, bepročiui užklausus, neatsakinėti."

Ksav. Vanagėlis.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Debesylui. — Gavome. Ačiū. Sunaudosime netrukus.

K. J. B., N. Adams, Mass. — Meldžiame prisiųsti savo kritikas. Pažiūrėsime, ar tiks mūsų laikraščiu.

J. J. N., Wilkes-Barre. — Kai ką sunaudosime kiek vėliau.

Kn. Tis. — "Šalin su lenkberniais" tilps vėliau.

Iš Amerikos.

Rasinė neapykanta.

New York, N. Y. Šiomis dienomis du turtingu negru, atsilankę Cony Island'e, norėjo išsimaudyti. Nespėjo tečiaus pasirodyti ant jūros kranto, kaip besimaudančiųjų baltųjų būrys užpuolė juodu, daužydami bonkomis, akmenais ir kumščiomis. Sužeistiems negrams pasisekė ištrūkti ir pasislėpti artimiausioje krautuvėje, o tuotarpu atvykusi policija išvaikė užpuolikus, nei vieno jų neareštuodama.

Daktarui apraišiojus nigerių žaizdas, tvarkos sargai nuvedė juodu ant laivo, plaukiančio New Yorko — nigerių namų — linkan.

Užgynė krutanečius paveikslus.

Austin, Texas. Šios valstijos teisdavystė patvirtino tiesą, uždraudžiančią krutanečius paveikslus, perstatanečius kovą kumščiomis ir kitokias nemorališkas scenas, demoralizuojančias jaunuomenę.

Sugavo vagį.

New Yorke suėmė ilgai jieskomą Edwiną J. Wider'ą, išdininko pagalbininką Russo-Kynų Bankos. Wider, dirdamas už \$25,00 savaitei, mokėjo pavogti suviršum pusę milijono dolerių gatavais pinigais ir brangiomis popieromis. Mat jo norėta tapti milijonierium spekuliuojant svetimais pinigais. Kaikuriems pasiseka tokiu būdu įgyti turtą, bet nepatyrusiems Wider'ui sepasisekė, o už vagystę laukia jį kalėjimas.

Baisus bepročio darbas.

Quincy, Mass. Staiga nustojęs proto Liudvikas Restelli, pabirkantas granito ir marmuro išdirbinių, nušovė savo motiną, 65 m. amžiaus, ir savo bendrą Hardwicką, gi savo ir užmuštojo Hardwicko brolius ir tulą Bishopą sunkiai sužeidė. Restelli nustojęs proto iš priežasties nepasisekimų biznyje. Girdi nemažai skolų turėjęs.

Geraį uždirbo.

Hammond'o, Ind., miesto majoras nupirko pirm keturių metų dvidešimts akry žemės Gary'je, Ind., užmokėdamas \$640,00. Šiomis dienomis pardavė jis tą žemę Candit McGinisti Realty kompanijai iš Chicagos už \$40,000.

Ledai Indianoje.

Washington, Ind. Smarki audra su ledais aplankė pavieta Washington, Indianos valstijoje, ir sunaikino javus, padarydama blėdies ant šimtų tūkstančių dolerių. Beto perkūnas užmušė nemažai naminių gyvulių ir sudegino keturias arklides. Farmeriai baisiai nusiminę.

Budnikas mirties priežasčia.

Rockford, Ill. Tik ką atvykusi iš Švedijos jauna moteriškė, pirmą naktį miegodama šiame mieste staiga tapo išbudinta terškimu laikrodžio-budniko. Nabagė nesuprasdamas, ką tas reiškia, taip išsigando, jog šokus iš lovos krito negyva. Daktarai nusprendė moteriškę turėjus širdies ligą.

Pasikėsėsinimas ant policijos.

New York, N. Y. Stacijos Mercer policistai rado ant policijos namų laiptų ir kampuose bombas, kurios, kad būtų eksplodavę, būtų sugriovę kelių augštų didelių namų ir užmušę penkiasdešimts poliemonų, jame susirinkusių. Pamestosios bombos yra padirbtos panašiai bomboms, kurias vartoja italijonų žmogžudžių gauja "Juodoji Ranka." Areštuota trys pažvelgtini asmens, bet jie, kiek galėdami, ginasi nekalti esą.

Susinešimas vandeniū pertrauktas.

Pittsburg, Pa. Sausumai tebesitraukiant, upės Ohio, Allegheny ir Desplaines taip nuseko, jog nei mažiausi laivai negali jomis plaukti. Tokio vandens nusekimo nei seniausios žmonės neatmėna. O lietaus kaip nėra, taip nėra.

Bomba sudraskė majorą.

Ridgeway, Va. Šio miesto majorui Bausman ramiai ilsinties ant porčių nesusektas niekadėjas metė į jį bombą, kuri eksploduodama sudraskė Bausmaną į šmočiukus. Gyventojai baisiai pasipiktinę šiuo žmogžudišku darbu ir uoliai jiesko bombos metėjo. Jeigu dabar jį sugautų, tai ant vietos linčiuotų. Menama, buvęs tai kokio nors nubauto prasikaltėlio kerštas.

Pasiuto nuo karščio.

Cincinnati, Ohio. Iš priežasties didelių karščių gavęs proto susimaišimą dentystas Wm. Burnley papiovė britva pačią ir savę. Tik antrą dien' kaimynai, negirdėdami jokio balso daktaro namuose, pašaukė policiją, kuriai pribuvus, visi dasižinojo apie baisią tragediją.

Numirė iš piktumo.

Yonkers, N. Y. Tulas šio miesto italas, 52 metų amžiaus, parėjęs namo girtas, susivaidijo su pačia ir norėjo ją peiliu perdurti. Bet vos pekėlė ranką, kaip paraližius užgavo jam širdį, ir nedoras vyras ant vietos krito negyvas. Sako, jis gavęs proto sumišimą nuo didelių karščių.

Apvalo valstiją.

Helena, Mont. Montanos valstijos gubernatorius Norris ir prokuroras Galen išleido paliepimą visiems šerifams, policijos viršininkams ir miestų ir miestelių majorams, idant neatidėliodami uždarytų visas šulernes, paleistuvystės namus, pažvelgtinas pasilinksminimo sales ir kad užgintų drūtuolių imtynes ir kovą kumščiomis. Tas įsakymas privalo būti pildomas visoje Montana valstijoje.

SKAITYTOJŲ ATYDAI.

Kurių skaitytojų prenumerata pasibaigus, tiems šis "Draugo" numeris bus paskutinis. Norintieji ir ant toliaus "Draugą" skaityti pasiskubinkite užsimokėti už praeitus mėnesius ir ant toliaus mūsų laikraštį užsirašyti.

Sus. L. R. K. A. nariai, reikalaudami organo, privalo kreiptis pas Centro Sekretorių, nes mes tik tiems siųsime, kurių antrašus gausime per Centro Sekretorių.

"Draugo" Administracija.

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS.

PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS.

Eina kas savaitę iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"DRAUGAS",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Raštus ir korespondencijas reikia siųsti pas:

REV. A. KAUPAS,
64 Church Street, Pittston, Pa.

Su visais reikalais reikia kreipties šitokiu antrašu:

"DRAUGAS"
JOHN S. LOPATTO, Manager,
314 East Market Street, Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

SKAITYTOJŲ ATYDAI.

Primename visiems "DRAUGO" skaitytojams, kurių prenumerata jau pasibaigė, kad laikas ją atnaujinti, kitaip busime priversti sulaikyti laikraštį.

Kas prisiųs mums prenumeratą už visus metus išaugšto, tas gaus uždėką gražią knygą vertės 1 dol.

Neapturėjęs nors vieno "Draugo" numerio, nelauk trijų mėnesių, bet tuojuos duokite žinią "Draugo" administracijai.

"DRAUGO" Administracija.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Paskutiniu laiku užsipulta ant "Draugo" iš trijų pusių. Pirmučiausiai "Kat." vėl pasidabino A. Zaboro purvais. Iš Zaboro nesistebiname, nes tai paprastas daiktas, kad atstatytas nuo vietos darbininkas atsimoka duonadaviams apkalba ir apjuodinimu. Bet keista, kad "Kat.", kursai išvirė visą košę, tos košės nešvankų kvapą bando nukreipti ant "Draugo".

Iš antro šono bombarduoja mus A. B. Strimaitis "Tėvynėje". Tas vyras tai filosofas. Duoda jis pamokslą apie "etiką" ir sako, kad mes esame etiką peržengę, nes išdrįsime parašyti tiesą — butent, kad S. L. A. nuo praėito seimo papuolė po socialistų įtekme. Kad rašėme tiesą, kiekvienas gali matyti iš socialistų "Dilgėlių", kuriuos po Chicagos seimo patalpino kartoną, kuriame iš-

reikšta socialistų džiaugsmas iš pergalės. Nupiešta ten keletas nudrįskusių socialistų ir viena (taip-pat apdrįskusi) socialistė, dideliais žingsniais, su triumfu ir augštai iškelta vėliava einančių iš seimo, kuomet užpakalyje "tautietis" su storai aprišta koja nei pakulšinti negali. Reiškia tatau, jog ir patys socialistai giriasi laimėję bataliją su tautiečiais. Jie sako tą patį, ką ir pasakėme mes. Kur čia "peržengimas visokios etikos ribų"?

Laikraščio priedermė yra padavinėti tikras žinias apie dalykus, kuriais interesuojasi jo skaitytojai. Daugeliui "Draugo" skaitytojų rupi S. L. A. stovis. Mes iš vieno atžvilgio tosios organizacijos dabartinį stovį aprašėme teisingai — ko-gi p. Str. reikėjo pykti? Jei užpyko — tai gal dėlto, kad jam norėtusi tikrą stovį užslėpti.

Tečiau sunkiausią patranką prieš mus ištraukė socialistų "Kova". Perspauzdinęs kun. Taškuno korespondenciją apie Šenandorio lietuvių parapijos reikalaus, L. S. S. organas drožia ilgą — ilgą pamokslą popiežiui, vyskupams, kunigams, laisvamaniams — nenaudėliams — na, ir, žinoma, neapkenčiamam "kapucinui su nepaprasta šmėkliška išvaizda."

Ginčyties su "Kova" nėra jokio reikalo. Užteks pasakius, kad ilgam to laikraščio rašte tapo atkartotos senos laisvamanių, "niezaležninkų" ir socialistų pasakos. Tų pasakų prasmė tokia, kad jeigu tikrieji katalikų bažnyčios valdytojai (vyskupai ir kunigai) nenori atiduoti bažnytinio turto laisvamaniams ir socialistams, tai vyskupai ir "airiai", ir tyronai, ir svetimojo turto užgrobdėjai ir visokeropie nevidonai, o kunigai — jų bernai, agentai, pakalikai ir t.t. Trumpai suimant viską kruvon, Šenandorio lietuvių bažnyčią bandė paimti savo rankosna keletas saliuoninkų, vienas socialistų laikraščio leidėjas ir kiti ponai, kurių nei bažnyčioje nei prie Sakramentų nematyti. Dvasiškoji-gi vyriausybė pasirūpino, kad lietuvių katalikų turtas pasilikėtų katalikų rankose. Iš to ir piktumas. Vilkas buvo bevelkš avį į giria, bet piemuo atėmė avį jam iš nasrų. Vilkas pyksta ir pravardžiuoja piemenį plėšiku. Tai visa Šenandorio istorija.

Bet laikome reikalingu daiktu pabrėžti vieną išsireikimą, kurį užtikome tame pačiame užsipuolime prieš "Draugą" (tiksliai kalbant, "Kovos" 29-me No. p. 359). Tėmytina, kad "Kova" pripažįsta atsimetusius nuo katalikų bažnyčios laisvamanius "nenaudėliais", "individuamais — nenaudėliais, kurių gyvenimo tikslu liekasi tik girtuokliavimas." Gerai pasakyta. "Kovai" ištiesų reikia padėkoti už civilinę drąsą pavadinti Amerikos lietuvių laisvamanius tikruoju jų vardu: "nenaudėliais, kurių gyvenimo tikslu yra vien girtuokliavimas"....

Taip ištiesų yra.

Bet socialistų organui — antra vertus — reikia ištarti ir papeikimo žodį už apkaltinimą dvasiškojos, bukinai daranti katalikus—girtuoklius laisvamanius—nenaudėliais. "Kovai" ne pro šalį būtų atsiminti vieną tiesą — butent, jog jeigu kas pradeda krypti iš kelio, tai klausosi daugiau to, kursai jį veda į blogąją pusę, nekaip to, kurs lieps jam grįžti į dorybės kelią. Todėl girtuoklis greičiau pasiduoda laisvamanių įtekmei, nekaip blaivininkas. Ypatingose valandose, sujudimo laike, (pav. misijoje) ne vienas tokių "laisvamanių" pameta girtybę ir pa-

sirodo kitokių žmogum, — bet tiesa vis pasilieka tiesa: laisvamanių—nenaudėlių, laisvamanių—girtuoklių gamintojais nėra kunigai nei parapijų „draugijinio“ gyvenimo trukumas (kaip rašo „Kova“), bet tokie laikraščiai, kaip „Kova“, „Laisv. Mintis“ ir į juos panašūs leidiniai; tokios prakalbos, kokias daro socialistai ir laisvamaniai; susidraugavimai su tokiais asmenimis, kokiais yra Amerikos laisvamaniai — „veikėjai“, kuriuos A. Voldemaras pavadino „tamsybės apaštalais.“ Taip, ne kunigai, kurie ragina žmones prie blaivybės, liepia jiems vaikščioti dorybės keliais, ne kunigai verčia netikusius katalikus tapti laisvamaniais — nenaudėliais — girtuokliais, — bet tokie „individuamai“, ką įkalbinėja tokiems girtuokliams, kad neklausytų savo dvasiškų vadovų, kad darytų kitaip, nekaip jie liepia.

Tie tai „individuamai“ — ne kunigai — bepataikaudami žmonių žemiems jausmams ir įkalbinėdami jiems, kad mestų šalin gyvenimo idealus — vaikščiojimą dorybės keliais ir garbės vainiką danguje, — jie tai veisia laisvamanis—nenaudėlius. Ponai socialistai, nemeskite bėdos ant kunigų, nes kunigai nieko nekalti, kad kai-kada ir geras žmogus ištvirta ir kad ištvirtėlis tampa nenaudėliu.

Musiškiai „pirmieiviai“, negalėdami Tėvo Kazimiero išvaryti iš Amerikos nei paduoti į bepročių namus (apie tatau jau esame minėję viename pirmesniųjų numerių), griebėsi kitos taktikos. Bent „V. L.“ ir „Keleivyje“ matome, kad gerbiamas misijonarius nusiskutęs barzdą ir ieškas parapijos Amerikoje. Norėta kaip norints išreikšti savo begalinę neapykantą, bet sąmojo pritruko. Norėta pasakyti, būk Tėvas Kazimieras pasigodė Amerikos dolerių, bet apsilenkta su tiesa. Tėvas Kazimieras, kaip važinėjo, taip važinėjęs su misija po lietuvių kolonijas; kaip vertė atšalelius ir netikėlius atgal prie bažnyčios ir tikėjimo, taip ir vers. Matyti, kad misijos buvo reikalingos Amerikos lietuviams ir kad neša didelę naudą, jeigu bažnyčios neprieteliai pradeda elgtis neprotingai ir skelbia žinias, kurios prieštarauja faktams. Tėvas Kazimieras yra juk pradėjęs savo darbą Naujoje Anglijoje!

POLITIŠKA PERŽVALGA.

ANGLIJA.

Pirmininkui Asquith'ui įnešus antran skaityman pataisytą karaliaus priesaiką (iš jos išmesti užgaunantieji katalikus žodžiai), nonkonformistai (įvairios rūšies protestonai, nepriklausantieji prie „įstatytosios“ anglikonų bažnyčios) pareikalavo, idant iš priesaikos būtų išmesti dar tie žodžiai, kuriais karalius apreiškia, kad busias ištikimu anglikonų bažnyčios sąnariu. Parliamentas diduma balsų (401 prieš 84) pataisymą priėmė. Taip tatau ateinančiais metais karalius Jurgis V., apsvainikuodamas, apreiškė viešai tik tai, kad jis yra protestonas. Tokiu būdu katalikų užgauliojimai Anglijoje pasibaigs.

Parliamentui besvarstant šią klausimą, lauke katalikų priešai bandė pakelti demonstraciją, bet nepasisekė.

Parliamentas nubalsavo išleisti 24 milijonus dolerių laivynui daugiau, nekaip buvo paskirta pernai. Pirmininkas Asquith aiškino, kad visos kitos viešpatijos gincluojasi vis labiau ir labiau; todėl Anglija negalinti pasilikti užpakalyje kitų valstijų.

Liepos 19 d. 13 tūkst. darbininkų prie geležinkelio Northeastern staiga sustraikavo, bet sugrįžo darban į trečią dieną, nes unija „Amalgamated Society of Railway Servants“ atsisakė šelpti pinigais straikinikus. Nors straiškas buvo trumpas, tačiau daugybė vaisių ir kitų greitai gendančių prekių nuėjo perniek.

Londone gyveno Amerikos dentistas, d-ras Crippen, kursai keli mėnesiai atgal užmušė savo pačią, šansonistę Bell Elmore, ir užkasė ją savo namų sklepe, apipylęs jos kuną kalkėmis, kad sudegtų. Policija žinojo apie niekadarybę, bet leido daktarui ištrukti iš Londono. Iš to kilo piktumas prieš policiją, kuri tuoju ir pradėjo ieškoti energiška prasikaltėlio. Buvo spėjama, kad Crippen pabėgo į Ispaniją, tuo tarpu pasirodė, jog jisai išplaukė iš Holandijos į Kanadą su stenografiste Leneve. Daktarą suėmė.

PRANCUZIJA.

Visur atsiranda apgaudinėtojų, ką pasinaudoja bent kokia proga, by tik išvylioti iš žmonių pinigų. Ana, čia koks tai Dupray de la Maherie prasimanė rinkti nuo gerų katalikų aukas „labdarybės reikalams“ rodymu jiems brangių relikvijų. Sako turėjęs net aukso dėžutėje Išganytojo plaukus, kuriuos rodydavęs vientik daugiausiai aukų padėjusiems. Jis sakydavosi, esąs arti susinešęs su popiežium. Bet kuomet šv. Tėvo valstijos sekretorius apreiškė, jog Maherie yra apgaudinėtojas, Maherie tapo suimtas ir pasodintas kalėjimėn. Pasirodė, kad tai buvo senas prasikaltėlis, dar 1886 m. sėdėjęs kalėjime už apgaudinėjimus.

Garsi Rostand'o drama: „Chantecler“ susilaukė daugiau, kaip 200 vaidinimų Paryžiaus La Port-Saint-Martin teatre.

Atsilankė čion Belgijos karalius su karaliene. Sutiko juodu ant geležinkelio stoties prezidentas Fellières, ministrų pirmininkas Briand ir prezidentai senato ir atstovų busto. Dienraštis „Siecle“ iš tos priežasties parašė, kad neprigulmingoji Belgija teturinti tik du tikru prieteliu: Prancuziją ir Angliją.

Vasara labai lietinga. Spėjama, kad pasidarys daug nuostolių. Vienų kviečių užderėsią 27 milijonais bušelių mažiau, pekaip paprastai. Jau dabar kviečių kainos yra pakilusios. Nepriteklių užpildysią kviečiais iš Maskolijos.

VOKIETIJA.

Skaičius socialistų Vokietijoje vis eina didyn. Dabar darbuojasi unijose ir darbininkų judėjime 1,569 socialistai-kurstytojai. Prie to skaičiaus reikia pridėti dar 82 partijos organizatorius, 321 raštininką (redaktoriai, reporteriai ir autoriai), 326 delegatus, 81 subjektą ir knygų pardavinėtoją. Iš to pasirodo partijos drutumas, nes nei viena kita partija neturi tiek daug veikėjų.

KOLOMBIJA.

Šimet sukako 100 metų Kolombijos nepriklausomybės. Išskilmės tęsėsi dešimtį dienų ir pasibaigė sostinėje Bogotoj liepos 30 d. Tose dienose tapo atidengta daugelis paminklų garsiems Kolombijos vyrams, o vieši triobėsiai buvo atidaryti pavargėliams. Kolombijos pasiuntinys Washingtonan iš tos priežasties išpasakojo apie paskutinius tris respublikos prezidentus. Valencia buvęs geresnis už generolą Rayes'ą, bet šis buvęs per daug aštras. Dabartinis prezidentas, C. Restrepo, esąs geriausias, paeinąs iš geros šeimynos ir rupinąsis krašto gerove. Kolumbija turinti 8,000,000 gyventojų.

ARGENTINA.

Argentina ir-gi apvaikščiojo 100 metams sukaktuves savo nepriklausomybės. Buvo daug iškilmių, tarp jų marininkų paroda. Parodą vedė Suv. Valstijų jurininkai. Buvo taip-pat Anglijos, Vokietijos, Italijos, Prancūzijos, Chile ir Japonijos marininkai. Viena tik Brazilija neėmė dalyvumo. Mat Brazilija pavydi Argentinai jos pažangumo ir tvirtybės. Brazilija nori viršininkauti. Pietų Amerikoje, bet Argentina, nors mažesnė, parodo daugiau gūvumo. Brazilija turi 25 milijonus gyventojų, Argentina 18 mil.

ISPANIJA.

Santykiai tarp katalikų bažnyčios ir liberalų valdžios (dabar Ispaniją valdo laisvamaniai) visai pagedo. Priėjo prie to, kad Ispanija atšaukė savo pasiuntinį prie Vatikano, markizą de Ojeda. Dienraščiai buvo paleidę žinią, buk ir popiežius atšaukęs savo nuncijų Madride Mgrą Vico, bet žinia pasirodė neteisinga. Kas ten ištiesų darosi Ispanijoje sunku tikrai žinoti, nes visos telegrafinės žinios yr paduodamos Stefani'o agentūros, kuri yra labai priešinga katalikų bažnyčiai. Galima tikrai spėti, jog įsivyravusieji liberalai-masonai nori pavergti katalikų bažnyčią, kaip kad prancūzų laisvamaniai yra padarę savo šalyje. Valdžia pradėjo nuo vienuolių, prisikabino, kad jų buk per daug esą Ispanijoje, kas savu keliu nėra tiesa. Paskui apskelbė liuosybę kitatikiams. Nors kitatikiai jau seniai turi liuosybę Ispanijoje, tečiau, kad suerzinti katalikus, liberalų ministeriai išdavė tyčia paliepimą, kad protestonai ir tt. galėtų iškišti ženklus ant savo maldanamių.

Sujudimas visame krašte nemažas. Pretendentas prie sosto Don Jaime išleido į karlistus atsišaukimą, kuriame ragina katalikus tvirtai stovėti prie savo bažnyčios. Tuo tarpu ministerių pirmininkas gązdina karalių Alfonsą XIII. revoliucija. Išgązdintas karalius patvirtina viską, ką tik liberalas Canalejas jam pasako, nes bijosi nustoti sosto. Tokiu būdu išrodo, lyg ir karalius būtų priešingas katalikų bažnyčiai. Visas pasaulis žiuri su atida, kas pasidarys Ispanijoje.

SUVIENYOTOSIOS VALSTIJOS.

Williamo J. Bryan'o žvaigždė užgeso. Nebraskos demokratų susivažiavime (konvencijoje) jisai tapo paniekintas. Jo kalbos mažai kas klausė, o ir tie, ką klau-

sė, iššvilpė "nepalyginamąjį vadovą." Bryan'o patari- mai tapo atmesti. Reiškia tatai, kad Bryan nustojo savo įtekmės demokratų partijoje.

KUN. URBANAVIČIAUS PRAKALBA

Žalgirių apvaikščiojimui Bostone 10 Liepos 1910 m.

Garbus tautiečiai ir tautietės!

Istorišką išdėstymą kovos ties Žalgiriais jau girdėjote. Lengva Jums buvo susekti, kad 500 metų atgal ties kaimu Grunvaldo ir Tannenbergo, arba lietuviškai išver- tus, ties Žalgiriais lietuvių ir lenkų kariumenė, vedama Vytauto sumušė į dulkes vokiečius-kryžiuočius, kurių apie 40,000 krito ant vietos. Jų vadas Ulrich von Jungin- gen su daugeliu viršaičių liko užmušti. Kryžiuočių galybė tapo sulaužyta. Jei Jagėla būtų klausęs Vytauto ir trau- kęs tuojau ant Malborgo, Vokiečių sostinės, visa jų šalis būtų tekus pergaletojams. Bet silpna ir nepramatanti Ja- gėlos politika užsiganėdino tik pergale, o ne visišku priešo išnaikinimu. Lietuviai traukdami Jagėlos ir lenkų pervė- lai atėjo pas Malborgą, rado jį jau sudrutinta ir negalėję paimti, grįžo namon. Bet pergalė didelė, negirdėta, tapo užrašyta istorijoje. Tokios pergalės, kurios istorijoje da- ro epoką, arba naują gadybę, turi atnešti tautai milžiniš- ką naudą. Ką-gi lietuviams atnesė Žalgirys? Kokie jo vaisiai?

Vaisiai? nevienas karčiai nusijuoks. Ką mes iš to tu- rime, jei 500 metų atgal mūsų bočiai su savo darbu ir bai- sioms aukoms sugrūmė priešą?

Norėčia Jus užklausti: Kokią naudą turite iš to, ką jūs patys ir tūkstančiai brolių darbininkų prakaituoja dirbtuvėse? Jūs tik vos ne-vos išsimaitinate, o darbda- viai, trustai, kompanijos pralobsta. Tas pats buvo ir su lietuviomis ties Žalgiriu: jie liejo kraują, dirbo per visą dieną, daugiausia savųjų pražudė, lenkai gi vos tik pridė- jo ranką kritiškoje valandoje, o visą naudą nusinešė sau. Teip, Žalgirio naudą pasiėmė lenkai. Jų vadas lietuvių lėšomis pragarsėjo. Jų tauta gyrėsi, buk tai ji tą kovą iš- laimėjusi. Jų susivienijimas su lietuviomis sustiprėjo. Kas teko lietuviams?

Jei atsakytume, kad nieko, tai būtų da pusė bėdos, bet lietuviams teko — lenkų prietelystė. Susipančiojo jie su ta nelaiminga tauta teip, kad ir šendien jau 500 metų praslinkus, da jaučia ant savęs įtekmę tos vienatinės isto- rijoje tautos, kuri "nieko neišmoko ir nieko neužmiršo." Kad tai ano laiko lietuviai būtų žinoję išmintingą patar- lę: "Apginkite mus nuo draugų, nes nuo priešų patys apsigisime," tai iš teisybės Lietuvos istorija būtų nuvėju- si kitais keliais ir mums šendien nereikėtų bastytis po svetimus kampus, beieškant liuosybės ir duonos. Teip, lie- tuvius suėdė lenkų prietelystė, kuri ypatingai drūčiai už- simezgė laimingai pasibaigus karei ties Žalgiriais. Gu- druoliai lenkų politikai spėjo, kad susijungus su tokia sveika, nuožmiai narsia tauta, jie ant visados turės atspirtį prieš vokiečius. Kad lietuviai — geraširdžiai, papratę dirbti, o ne kalbėti, bus gera medžiaga amžinai vergybai ir išnaudojimui. Lenkai įspėjo.

Nors sykį drąsiai ir šaltai pažiūrėkime teisybei į akis ir išnagrinėkime, katroji tauta daugiaus įnešė į tą nelaimingą sąjungą ir katra katra labiaus išnaudojo.

Be abejonės politiškoji to laiko valanda reikalavo vienybės, kad atsispirti prieš godžią ir užgrobenčią vokiečių politiką. Lenkai vieni niekad nebūtų atlaikę kryžiuočių ties Žalgiriu. Ar lietuviai vieni būtų pergalėję vokiečius ir abejotina, bet jie daugiausia panešė aukų, ilgiausia mušėsi ir ant galo, jei kovos pradžioje lietuviai šoko bėgti tai tik su tuom siekiu, kad kryžiuočiai juos besivydami suardytų savo geležinius rindus ir būtų labiau prieinami iš šono ir iš užpakalio. Bet kas buvo svarbiausia, kad didžiausios kovos vadas buvo — lietuvis. Vytautas sustatė plianą ir ją išpildė. Jo buta visur. Jis ragino patį Jagelą pradėti mušį ir sunkioje valandoje, kada lietuviai sukrito, Vytautas nenusiminė. Jis stumė kovon naujus pulkus, o sumišusius drąsino savo pavyzdžiu. Bepiga vesti kovon, jei viskas gerai sekasi, bet kada kariumenė payra, tai tik genijališkas vadas gali ją sutvarkyti ir priduoti dvasios. Tą atliko Vytautas. Čia lenkai su puikybės pabrėžia, kad keistoje valandoje jų vadas Zyndram Maškoviški šoko į kovą ir sumušė kryžiuočius. Teisybė Zyndram šoko muštis bet jam Vytautas liepė ir jo nuopelnas, suliginant su Vytauto yra toks, kaip darbas vyresniojo mūrniko sulygintas su inžinieriaus plianais. Tam garbė, kurs žinojo kokis plianas reikia padaryti, kokie žmonės ir kokia valanda reikia parinkti jo išpildymui. Taigi ties Žalgiriu iš lietuvių pusės buvo viskas: didesnė kariumenės dalis daugiaus aukų ir darbo ir — genijališkas vadas. Butų juokinga pripažinti lenkams netik visą, bet ir pusę nuopelno toje kovoje.

Lenkai vienok prisivisavino netik Žalgirio vaisius, bet ir visus prakilnius darbus, kokius mūsų tautiečiai atliko jų istorijoje. Tas, anot H. Sienkevičiaus, negirdėtas istorijoje tautų susijungimas, iš teisybės yra negirdėtu. Žinome, jog viešpatystės ir tautos daro tarp savęs sandaras, bet tik tada, kada abiejų viešpatysčių interesai to reikalauja. Atlikus savo užduotį, sąjunga nupuola savaimi. Mūsų istorijoje buvo kitaip. Lenkai turėdami iš lietuvių naudą nenorėjo su jais skirtis per 500 metų ir dabar tautišką lietuvių susipratimą, tą tikrąją prigimties reikalą, jie pasmerkia, kaip nuodėmę, pardavystę ir sulaužymą prisiegos, padarytos mūsų bočių 500 metų atgal! Prisiega, kokia ji nebūtų, persvarbus yra dalykas, kad iš jos juokties. Bet kaip išrodo lenkų pretensijos, kad mes 20 kelintos kartos ainiai užlaikytume politiską mūsų bočių prisiega, kuri buvo ir yra kenksminga mūsų tautai!! O apie pragaištingus tų įžadų vaisius jau patys mūsų bočiai galėjo spręsti da Vytautui nemirus, kada lenkai visokioms intrygomis kliudė mūsų genijališką kunigaikštį, kad tik jis neužsidėtų karaliaus vainiko ir neatskirtų Lietuvos nuo Lenkijos. Jau tada buvo aišku, kad Lietuva turi viską pašvęsti savo nuobradams kaimynams. Ir Lietuva pašventė.

Lietuva įnešė į sąjungą daugiau žemės negu turėjo Lenkija. Toje gadynėje lietuviai jau buvo užėmę Podoliją, Volyniją, Baltgudiją ir dalį šiaurinės Rusijos net iki Novgorodui. Tas viskasėjo į sąjungą ir vos tik unija

buvo apskelbta, jau lenkai pradėjo savotiškai gaspadoriauti, ypač tose šalyse, kurios buvo gudų apgyventos, nes lenkai ir gudai budami slavais ir vartodami panašią kalbą greičiau galėjo tarp savęs susiprasti. Lenkai teipgi išplėtojo savo įtakę ant Lietuvos didžiųjų ir bajorijos, patraukė juos teip, kad didžiūnai pradėjo užmiršti esą lietuviais. Teisybė reikalauja, kad užtai verčiau kaltintume ne lenkus už jų įtakę, bet lietuvius už jų silpnybę ir beždionkavimą. Paėmę Lietuvą po savim, lenkai įvedė ten tokius papročius, kaip ir pas save, butent iškėlė neskaitlingą bajoriją, davė jai tiesas ir privilegijas, o žmones nustumė veik iki vergijos laipsniui. Kadangi Lietuvos didžiūnai ir bajorija griebėsi už neva kulturiškesnės lenkiškos kalbos, tai galutinai lietuviška kalba buvo palikta tik žemesnejai kliasai, tapo apleista, neišlavinta ir gavo vardą muzikiškos.

Tokiu budu susijungę su lenkais, mes netekome savyvaldos, žemės, vadovų, bajorijos ir savosios istorijos, nes Lietuva tapo nekaipo Lenkijos provincija ir visų gabesnių mus vyrų darbai tapo priskaityti Lenkijai.

Vos tik dabar, jau 500 metų praslinkus, mes patrynėme sau akis ir tik žiurime, kas čia su mumis padaryta. Pažiurime į savo miestus, kuriuos statė garsūs mūsų kunigaikščiai, — į Kauną ir Vilnių ir nieko juose lietuviško nerandame. Ten jau keli šimtai metų gaspadoriauja maskoliai, lenkai, žydai... Pažiurime į Vilniaus rėdybą, širdį kitąsyk Lietuvos, ir randame vos tik du apskričiu, kalbančiu lietuviškai, — kiti jau virto lenkais, ar baltgudžiais. Ir jei tuose apskričiuose, kur kalbama lietuviškai, norime turėti savo teises ir kalbą bent bažnyčiose, tada tie ponai lenkai, kurie nors patys prispausti, bet „nieko neišmoko ir nieko neužmiršo," grumoją mums, kad nedrįstume daryti jokio atsiskyrimo bei separatizmo, o ne, tai, girdi, jums busią! O, mums būtų karšta, jei ponai gautų valdžią į rankas. Bet rods laikas supuvusių ponpalaikių praslinko nesugrįžtinai, tauta pati mato, ko jai šendien reikia, garbingos kovos atmintis skverbiam mums susipratimą, kad esame atžaloms galingos tautos, kuri sugrūmė stiprius vokiečius, vadovaujančius tada ir dabar Europoje.

Mūsų tautos pozicija dabar aiški. Nereikalaujame per daug užsiimti politika, nes varyti triukšmingą politiką be tam tikros galybės yra vis tik, ką šaudyti su tuščiais šuviais. Palikime tą lenkams. Mūsų privalome pakelti savo tautą per apšvietimą, lavinti savo numylėtą prigimtą kalbą, kuri per tiek amžių buvo paniekinta ir užmiršta. Mūsų didžiūnams ir bajorams paliekame liuosą valią susiprasti esą lietuviais. Jei jie yra gana gudrūs, tai jau mato, kad ne tautai reikės sekti paskui juos, tik jiems paskui tautą.

Turime vengti tų ydų, kurių jau užtektinai pramokome nuo mūsų kaimynų — lenkų. Užtenka mums tik atsiminti kad juos pražudė savytarpinis nesutikimas ir bloga gaspadorystė. Partijų nesutikimas pas mus yra perdidelis. Aš suprantu, kad visur tarp partijų yra nesusipratimai — tam jos yra partijomis, — bet tokie nesutikimai turi veikiai išnykti, pasirodžius visuomenės reikalui. Teip daroma pas kulturiškas tautas. Uždergimas viešo

labo su savo partyviškais reikalais yra ne tik ką neišpaskyrai negardus, bet da-gi ir nuodemė prieš tautą.

Tokiu partyviškų neva vadovų yra daugiausiai pas žemai stovinčias tautas. Pas lietuvių jų knibždėte-knibžda; nedyvas, tauta dar tik pradeda susiprasti.

Bloga gaspadoryste aš vadinu nemokėjimą pakelti ir palaikyti tautos viešų įstaigų: bažnyčių, mokyklų, laikraščių, abelnai to visko, kas duoda tautai gyvybę.

Šiame dalyke mes labai šlubuojame. Tik per nesveitišką agitaciją galima šis tas išspausti ant viešų tautos reikalų. Čia jau visai nepasirodome vaikais anų didvyrių, ką kovojo ties Žalgiriais. Turime atsiminti, kad mes patys kasdien kovojame, ypač čia Amerikoje — prieš ištautėjimą. Tokie patys galingi priešai tik su kitoniškais įrankiais nori mus pavergti. Lietuvoje turime prieš save maskolius, o čia da smarkesni priešai — Amerikos patraukiančią civilizaciją ir gerovę. Mes turime šimtus tokių Žalgirių ateityje, bet lietuvis, kurs turi sau išsirinkęs „žūt, ar but“ neparduos savo tėvynės nė maskoliams, nė lenkams, nė vokiečiams. Aidas Žalgirio mušio privalo drutu ryšiu surišti visas Lietuvos dalis: Didžiąją Lietuvą, Prūsų ir Amerikos. Kolonijos, susijungę su tėvyne, testiprina tą tvirtą patenkančią tautą, kurios 500 metų vergybą negalėjo nuslopinti. Lai gyvuoja Lietuva!

NATURALIZMAS MOKYKLOJE.

D. Donovan'o kalba, sakytą Holy Cross Kolegijoje.

Tarp daugelio įvairių ginčų, varginančių civilizuotąjį pasaulį, jau nuo senų laikų žymią vietą užima ir dar šiandien neužbaigtas ginčas: kursai geresnysis lavinimo būdas.

Nuolat pastebėtina auklėtojai įvedantieji naujas metodus jų pastangoje pašalinti viešpataujančias silpnybes. Pigu pastebėti trys tendencijos, paprastai žinomos kaip:

1) Psichologiškoji, siulyjamoji uždėtojo industrališkųjų mokyklų, Pestalozzi, aiškintojo appercepcijos principo — Herbart'o ir Froebel'iaus uždėtojo „kindergarten“ (mažiuliukų vaikų mokykla, kame lavinama su pagelba daiktų, pamokinančių žaislų bei dainučių).

2) Moksliškoji tendencija, palaikomoji Herberto Spenceriaus ir Thomo Huley

3) Sociologiškoji tendencija, kurią ypač Augustas Courte apgina.

Tečiau dar yra viena tendencija, kuri nors retai minėjama, kaip tokia, ale yra pamatu anų trijų. Tai tendencija, kurios nelabumas visur eina aiškyn, bet kurios galybė diena iš dienos vis auga ir auga, dėlto tai ir reikalauja rimto apsvaistymo — jį yra žinoma, kaip naturališkoji tendencija.

Naturalizmo jokiū būdu negalima vadinti nauja sistema. Jisai buvo plačiai žinomas pirm — krikščionybės gadynėse, tik dėl sau neprielankių aplinkybių atgyveno ilgoką snaudulio epoką, kuomet staiga jam pridavė gyvastį Jean Jaques Rousseau, atmainydamas disciplinariškąjį lavinimą į „laissez faire“ sistemą. Jo pažvalgas pasekė tokie filozofai, kaip Kantas, Fichte, labiausia-gi

Herbertas Spenceris, o per jų mokinius jų letena užgulė ant visų šalių literatūrą. Rousseau pažiūroms bernauja net kai-kurie Amerikos žymūs auklėtojai, kaip antai buvo sis Harvardo universiteto profesorius Eliot'as.

Rousseau principas tai: „viskas yra labas, nes paeina nuo pasaulio autoriaus, tik viskas genda žmogaus rankose.“ Ar galima tikėtis tvirtaus namo nuo architekto, kurisai padėjo silpnus pamatus? kaip galima tikėtis sveikos konkluzijos iš principo, kursai yra didžiule filozofiška ir teologiška klaida? Anot Rousseau natura yra „dispozicija atsiekti visko, kas mums patinka, kas mums gera, ką mes laikome už smagybę ir tobulybę, ir palinkimas vengti, kas tam priešinga,“ arba tiesiok sakant tai būtų, sekti palinkimus, nepasiduot jokiai vyresnybei, ale pasiduoti savo prigimtoms tendencijoms kur tik joms patiks tave vesti. Nereikia versti vaikus, „bausti vaiko — klaidą“ ir tokiu būdu davus kūdikiui pilną liuosybę, ko galima tikėtis? Jis seks savo palinkimus ir be sakymo žinome, kas toliau bus.

Negalime nepripažinti ir geros pusės Rousseau sistemos. Jį pabriežė fiziškąjį lavinimą, paragindama studijuoti naturą ir sunaudoti higienos patarimus. Gimdytojų priderybės ir kūdikystės šventybė gyvai nupiešta.

Bet negalima užtylėti Rousseau sistemos pavojingumai. Rousseau nebūta edukacijos (lavinimo) reformatoriu, tik edukacijos revoliucionistų, sutraukiančiu visus ryšius su tradicija. Tame jisai turėjo skaitlingus pasekėjus XIX šimtmeityje, kurie su panieka atmesdavo praeities pamokinius ir pajuokdavo tuos, kurie stengėsi užlaikyti tai, kas patyrimo buvo išrodyta, kad yra gera. Eliot'as pašiepė idėją užduodamų kursų, kaip persenusią ir užsilikusią neva tiktai mahometinių ir Jezuitų mokyklose. Tečiau, laikas, tai — šaunus ir dažnai skubus teisėjas, nes už keliatą metų po šitų tvirtinimų, atrandame, kad toje pačioje vietoje, iš kur toji pašaipa išėjo, šiandien vėlei apsireiškė geidimas sugrąžinti senus matymžvalgius, kaip sveikesnius ir būtinai reikalingus.

Ar galima įsivaizdinti paprastą 18 metų jaunikaitei nūriai imanties ir uoliai rimtus studijus latinų bei graikų klasikų ar augštesnės matematikos, kuomet muzikos, literatūros studijai taip-pat atneš malonų diplomą?

Svarbesnis dar suklydimas sulyg moralų. Rousseau garsino, būk visoks natūros tvarinys yra labas. Pirmagriekio pasekmės, taip aiškiai prityrimo išrodytos, parodo, kad žmogaus natura nunai — silpna su pavojingais palinkimais net kūdikiųje. Rousseau-gi sako: tegu tieji blogieji palinkimai auga. — Taip-pat jisai sako, kūdikis neturįs girdėti aplink Dievą iki 16 metų. Net mūsų laikuose kai-kurie mano, religijos nereikia mokinti, kad kūdikis patsai neišsirinks, kuomet kiti tvirtina, jogei josios nereikia mokinti visai, nes anot jų tai dalykas, „vidurinio prityrimo.“ Kodėl-gi tat tojo prityrimo nežadinti, iki kol jisai nebus silpnintas ar panaikintas pavojingu asmeniu?

Žmogus tai protingas gyvūnas, susidedantis iš kūno, kursai reikia maitinti ir sielos (dūšios), kurią reikia užlaikyti. Jo protas, samonė reikia išvystyti, o rambumas to nepadarys. Jo valia turi tapti tvirta, kaip plienas kovoje

su visukuo, kas-tik jį traukia žemyn, ir kontroliavime savęs. Valia turbūt sugrąžinta į stovį, kuris tvariniui buvo skirtas. Tuomet galėsime pasakyti, jog sekame tikrą naturalizmą, sveiką individualizmą.

Kritika ir Bibliografija.

A. Mickevičiaus Krimo Sonetai Lietuvių ir Lenkų kalbon. Vertė ir išaiškino M. Gustaitis. Juozapo Zavadzko spaustuvė Vilniuje 1909.

Graži spauda, iliustracijos, ilgoka įžanga, Sonetų lenkiškas tekstas, paaiškinimai nesuprantamų žodžių — viskas tatau daro malonų įspūdį ir liepia priskaityti šitą knygutę prie geriausiųjų mūsų kalbos leidinių. Pridėta dar du paties autoriaus sonetai: „Adomui Mickevičiui“ ir „Simeiso Divas.“ Kaip sunku išreikšti svetimoje kalboje begalinių Krimo sonetų poetiškumą, galima matyti, palyginus lenkišką tekstą su lietuvišku vertimu.

Dvejos Laidotuvės, Dveji Palaikai. Vaizdelis. Parašė Žemaitė. Kaina 10 kap. Juozo Zavadzko Spaustuvė. Vilniuje. 1910. „Lietuvos Ūkininko“ Išleidimas Nr. 20.

Nuo Audros Pasislėpus. Parašė Žemaitė. Kaina 6 kap. Juozapo Zavadzko Spaustuvė. Vilniuje, 1909. „Lietuvos Ūkininko“ išleidimas Nr. 17.

Mūsų Gerasis. Dviejų Veikmių Komedija. Parašė Žemaitė. Kaina 10 kap. Vilnius. Juozapo Zavadzko Spaustuvėje. 1909. „Lietuvos Ūkininko“ išleidimas Nr. 13.

Žemaitė nemėgsta kunigų, davatkų, bažnytinių apeigų — viso to, ką katalikų bažnyčioje gali matyti blogo ir gero; jai viskas bloga. Savo antiklerikalizmą rašytoja parodo skaisčiomis spalvomis. Jos kunigai tai godūs stoprapilviai su pertaru: „panie“; jos davatkos daugiau moka keikti ir apkalbinėti, nekaip melsties, jos katalikai tai gauja neišmanėlių, paskendusius brangiai jiems atsiainančiuose prietaruose. Todėl Žemaitės apsakymėliai nešioja vienašališkumo spalvą ir gali patikti tik „saviamsiems.“ Jeigu kas savo apsakymais nori išreikšti savo sympatijas arba antipatijas ir tam tikslui prasimano nenaturališkų žmones, įdeda į jų lūpas nenaturališkų žodžius, pastato juos į nenaturališką situaciją, pripildo juos nenaturališkais jausmais ir siekiais — tai visados pagimdo daiktą, kuris doram literatiška skonim skaitytojui bus negražus ir nemalonus. Tikras žmonių mylėtojas aprašo tankiai sau nepatinkamus asmenis, bet tame aprašyme matyti širdis, užuojauta, ne neapykanta. Dantė piešė dvasiškią nelabai šviesiais dažais — bet koks skirtumas tarp Dantės ir, sakykime, Eugenijaus Sue! Dostojevskis aprašinėjo žmones, kurie jam nepatiko — bet kas išdrįs pasakyti, kad aprašinėjo juos taip, idant skaitytojas juos niekintų, jų neapkęstų? Kas skaitė Tolstojaus, Čechovo, Sienkevičiaus (jei paminėsime tik keletą novelistų) trumpesnes pasakaites, tas tuojau pamatys skirtumą tarp anų autorių ir p. Žemaitės.

Žemaitės rašinėlių negalima pavadinti satyromis,

vaizdeliais, komedijomis. Jos rašinėliai visai kas kit — su dailiaja literatūra nesigiminiuojanti raštų rūšis. Tai išnaudojimas žmogaus žemesnių gąšlumų saviems tikslams, tai — demagogija, jei kam patinka toks žodis. Žemaitė, pav., nepatinka davatkos. Vieton švelniai pasijuokti iš tokios nenaudėlės jinai padaro iš jos monstrum'ą, kurio reikia bijoties ir neapkęsti. Arčiau pažįstas davatkas ir jų nenaudą, perskaitęs Žemaitės rašelius, jaučia negardumą, nes jam tuojau atsimens logikos įstatymas: kas per daug prirodo, nieko neprirodo. Pav., Žemaitė būtų padarusi savo apsakymėlių: „Nuo audros pasislėpus“ labai sympatiškų, jei iš prietaringos šeiminkės lūpų būtų išmetusi šlykščius keiksmus, mėtomus be reikalo maldas bekalbant. Šitame paveikslėlyje autorei regimai norėjosi parodyti, jog melsties perkunijai užėjus yra labai kvailas darbas ir tokį darbą atlieką tik itikėję į maldas neišmanėliai, da-gi priedams moką šlykščiai pakeikti. Štai toks dalykų paaiškinimas užgauna netik kiekvieno kataliko tikybinius jausmus, bet ir kiekvieno indiferento doros ir aistetikos atjautimą. Prietaringų žmonių rasime netik tamsuolių eilėse, bet ir „išsivysčiusių iš proto vergijos“ (laisvamanių) glitose. Nesykį juk galima išgirsti, kaip vienas — kitas žinomas laisvamany, užėjus perkunijai, šokinėjo iš baimės ir šaukė: „Jezus, Marija!“ Išsižadėjęs visai tikėjimo ir jo „prietarų“ žmogus turi tečiau prietarą prieš skaitlinę „13“ arba prieš ypatingą dieną (pav. penktadienį). Tatai parodo, jog prietarai nėra pagaminti arba gaminanti katalikų bažnyčios. Be ko, ir pati p. Žemaitė nėra be prietarų. Jos prietarai yra nusigręžę prieš katalikybę. Jei autorė to prietaringumo neturėtų, visai kitaip raštų apie tat, kas darosi tarp Lietuvos katalikų. Šiaip jau įspūdis iš jos raštų pasilieka toks, kad p. Žem. moka netik žemaičių tarmę, bet ypač žemaičių keiksmus.

Dviejų veikmių komedija („Mūsų Gerasis“) scenai netinka. Morališkas jos sensas: paaugusių vaikų („švedų“) mokinti į kunigus nereikia, nes jie besimokindami pavirsta girtuokliais ir paleistuviais, — bet užtai nesuaugusias mergaites reikia siųsti į vakaruškas, nes kitaip jos paleistauvaus su... kandidatais į kunigus! Gana pasakyta. Yra, tiesa, tokių „švedų“, bet tokie pavirsta cecilikais, svetimo turto „eksproprijatoriais“, ir kitokiais asmeniais, kurių paskiau pilna socialistų ir laisvamanių partijose. Bažnytinė vyriausybė tokių kandidatų nepriima.

„Dveiose Laidotuvėse“ ir-gi nėra jokio pamokini-mo. Amerikos saliuuose galima išgirsti riebesnių daiktų, nekaip Žemaitės „vaizdelyje.“

Žemaitė turi talentėlį. Todėl, nors papeikėme šiuos tris jos rašelius, o papeikėme dėlto, kad negalėjome jų pagirti, tečiau — jei šita recenzijėlė pateks į jos rankas, — drįstame jai priminti, jog tolesniuose savo raštuose pasistengtų įeiti į svetimo žmogaus padėjimą, pasistengtų atrasti ir jame širdį, aprašyti jį žmogum, o nemanekinu, vartojamui prieš nepatinkamas sau įstaigas ir asmenis.

S. L. R. K. A. CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

JONAS RIKTORAITIS,, prezidentas,
67 James St., Waterbury, Conn.
KAZYS VAŠKEVIČE, vice-prezidentas,
186 Jefferson St., Newark, N. J.
KAZYS J. KRUSINSKAS, sekretorius,
457—17th St., Brooklyn, N. Y.
ANTANAS DANISEVIČE, kasierius,
630 W. Centre St., Mahanoy City, Pa.

Kasos globėjai:

JUOZAS VASILIAUCKAS,
112 N. Greene St., Baltimore, Md.
MARTINAS KADZIEVSKIS,
3244 S. Morgan St., Chicago, Ill.
KUN. V. VIZGIRDA, knygius,
190 S. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
KUN. M. A. PANKAUSKAS, dvasiškas vadovas,
P. O., Forest City, Pa.

PIKNIKAS.

S. L. R. K. A. 84 kuopa ir draugystė šv. Kazimiero iš Meriden, Conn. rengia diedlį pikniką ant 7 d. Rugpiučio (Augusto). Malonėkite iš visų aplinkinių miestelių pribūti ant jo. Piknikas bus labai gražioje vietoje, ant teip vadinamo Szucin Park. Prasidės 2. val. po pietų. Bus gera muzikė. Užkviečia komitetas.

"DRAUGO" AGENTAI:

St. Stanevičius,	3206 Auburn Ave.,	Chicago, Ill.
Antanas Kasparavičius,	27 E. 23rd str.,	Bayonne, N. J.
Juozas Mališauckas,		Forest City, Pa.
Kazimieras Skriptunas,	P. O.	Sugar Notch, Pa.
Antanas Gudaitis,	Box 73,	Silver Creek, Pa.
V. Leskevičius,	P. O.	Middleport, Pa.
Mikas Cibulskas,	573 Canfield Ave.,	Detroit, Mich.
J. Zemaitis,	126 S. Pear st.,	Shenandoah, Pa.
T. Kizievich,	Box 167,	Minersville, Pa.
M. Karbauckas,	52 G. st.,	So. Boston, Mass.
L. Svagėdys,	171—5th st.	So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis,	1438 Western ave.,	Allegheny, Pa.
A. Radzevič,	194 New York ave.,	Newark, N. J.
A. Klimavičaitė,	321 Kensington ave.,	Chicago, Ill.
A. Pocius,	10806 Wabash ave.,	Chicago, Ill.
M. Duda,	51 W. 25th st.	Chicago, Ill.
K. Strumskis,	2323 West 23rd Pl.	Chicago, Ill.
Šaulys,	168 Beakon str.,	Brighton, Mass.
J. Bartoševiče,	4417 Marshfield ave.,	Chicago, Ill.
J. Puselninkas,	722 Washington ave.,	Braddock, Pa.
V. Bielauskas,	468 Northampton st.,	Easton, Pa.
M. Urbanavič,	Box 33,	Thomas, W. Va.
J. Antanaitis,	Box 22,	Swoyers, Pa.
P. Bukantis,	96 Centre st.,	Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavič,	1657 Tioga st.,	Shamokin, Pa.
A. Baranauckas,	1214 Railroad st.,	Shamokin, Pa.
Jos. Valentinavič,	1114 Cedar Ave.,	Scranton, Pa.
J. Versiackas,	65 Davidson st.,	Lowell, Mass.
Ignas Makalojus,	1028 S. 2nd st.,	Philadelphia, Pa.
Jos. Robynsky,	163 First st.,	Elizabeth, N. J.
M. Vaicenavičius,	2 River st.	W. Lynn, Mass.
M. Šlapikevičius,	Silver Creek P. O.	Philadelphia, Pa.
F. Bugnelis,	454 Main str.,	Edwardsville, Pa.
Mat. Čeponis,	21 Pleasant str.,	New Britian, Conn.
Juzė Rakauckaitė,	1015—8th str.,	Waukegan, Ill.
S. S. Petrulis,	3312 S. Halstead st.	Chicago, Ill.
Jonas Ignotas	46—22nd str., S. S.	Pittsburgh, Pa.

DIDELĖ EKSKURSIJA!!!

Pittstono lietuvių parapija laikys didelę ekskursiją į Lake Carey savo bažnyčios naudai četverge rugpiučio (August) 4 dieną. Puiki vieta, aplinkui girios, tyras oras, daug visokių pramogų. Tikietas į abi pusi: suaugusiems 75 centai, vaikams 50 centų. Traukiniai išeina 8 ir 10 val. išryto. **Kviečia Komitetas.**

NEDĖLDIENIO KONCERTAS UŽDYKĄ.

Kiekvieną nedėdienį popietų Sans Souci parke Oppenheimo orkiestra išpildo programą bažnytinės muzikos. Inėjimas į parką uždyką kiekvienam. Yra jame pilna visokių pasilinksminimų, ikvaliai suolų pavėsyje. Žėd-

PIRMUTINE KRAUTUVE**IR IŠDIRBYSTĖ****BAŽNYTINIŲ DAIGTŲ****"RYZNYCIA"****PO GLOBA MYKOLO ARKANILO,**

114 S. Chestnut St.,

Shenandoah, Pa.

Krautuvėje randasi Bažnytiniai daigtai sekanti:

Žvakės margos vaškinės po 1 svarą 2, 3, 4, 6, 8, ir 14 svaras po 26c.
Žvakės vaškinės rankom margitos po 2 svar., 4, 6 ir 8 svaras po 50c.
Pakeliais knatai vaškiniai (wax tapers) pakelis po 24c.
Dėl aštuonių dienų pakeliai po 67c.
Anglys už svarą 28c.
Aliejus (8 day) už gorčių \$1,10
Žvakės vaškinės (Rožė) dėl uždėjimo po 3 ir 4 svarus, už svarą 60c.
Lietinės žvakės vaškinės po 16 svarų ir 18 svaras po 22c.
Žvakės Starinavos lietinės 16 sv. ir 18, už svarą 16c.
" 4 sv. ir 6 susuktos 4 sv. ir 1, sv. 16c.
Altoriaus žvakės (extra) sv. po 37c.
Geltono vaško 1 sv. ir 6, svaras po 30c.
Kodylas prancūziškas po 55c.
" "francincense" po 50c.

Teipgi siuva puikius bažnytinius rūbus, taiso senus. Parduoda kielikus, cimborijas, monstrancijas.

Galima gauti lietuviškų maldaknygių, kvietkų, draugijoms ženklelių, veliavas, šarfas ir t.t.

Kun. L. Levickas,
Prezidentas.

Ar rengiesi kur važiuoti?

Jei teip, tai ateik pas mane
nusipirkti

naują siutą.

Mano siutai siuvami geru kriaučiu; perka juos kiekvienas, kurs nori gražiai pasiređiti. Mane visi gerai pažista, kadangi mano krautuvėje kiekvienas pilnai buna užganėdintas. Ir Jus, kurie skaitysite ši pagarsinimą, ateikite persitikrinti, o pamatysite, juog pas mane geresnis tavoras ir žemesnės kainos. Nerasite vyro, kuris negalėtu pasirinkti siuto pagal savo skoni mano krautuvėje.

Tik ateikite.

Louis Rosenthal,

ANT KIRBY'S KRAUTUVĖS,

SOUTH MAIN ST.,

Wilkes-Barre, Pa.

Tautiet! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatau atliks kuogeriausiai kontrakterius **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

Nauja Knyga—Biblija—arba šv. Raštas išleistas KUN. S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

**Adresas: REV. S. PAUTIENIUS,
GIRARDVILLE, PA.**

ATSPAUDINOME Trumpą Katekizmą.

Kas turi vaikus ir nori išmokyti juos Katalikų Tikėjimo tiesų, tenusiperka tą katekizmą. Kainuoja 10 centų. Perkupėiams nuleidžiame procentą. Adresuokite:

"DRAUGAS"

314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Jieško vietos.

Vargonininkas neseniai atvažiavęs iš Lietuvos galintis atsakančiai vesti bažnytinį ir tautišką choras, turintis apie savo darbą paliudijimą, paieško vietos prie lietuviškos bažnyčios. Turi 21 metus amžiaus. Atsišaukti:

O. Rosmanskis, 1654 Wabansia ave., Chicago, Ill.
(30—VII—10)

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balsamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.

Persamdo karietas vestuvems, krikštinoms ir t.t.

Prima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 WHARTON, ST. PHILADELPHIA, PA.

TELEFONAI:

Bell Lombard 27—39 A. Keystone Main 42—18 D.

TĖMIKYTE LIETUVIAI!

Kelionė per jures. Tūkstančiai tūkstančių mūsų tautiečių keliauja į prigimtą šalį ir iš tenai atgal į Ameriką, o visi labiausiai užganėdinti, kurie perka laivakortes pas:

JONA NEMETH'A,

3 N. MAIN STR., WILKES-BARRE, PA.

O kodėl? Nes turi gerą prižiūrėjimą, parankią kelionę, kad tartum kaip ir pačios kompanijos būtų pirkę laivakortes. Siuntimas pinigų greičiausias ir pigiausias pasaujy.

DR. I. W. MENDELSON,

Lenkiškas Gydytojas.

PRIEMIMO VALANDOS: 8—10 iš ryto, 3—4 po pietų, 7—8 vakare.

50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Peoples telephone 1585. Bell telephone 756.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,

POTTSVILLE, PA.

Įvairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

JUOZAS SUKIS,

Geriausias fotografistas visoje apielinkėje.

Norinčius priėma mokyti ant fotografo. Visi lietuviai privalo traukti savo paveikslus pas viengentį.

9 WILLIAM ST. PITTSBURGH, PA.

FABIOLA,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuošimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIŠKAS DZIEGORMEISTERIS.

Parduodu tikro aukso laikrodėlius, gvarantuojamus 25 metams. Lenčiugėlius ir gražius žiedus. Armonikas ir visokius muzikališkus instrumentus, albumus su muzika, akuliorius, revolverius, britvas, pocket books vyrams ir moterims. Visokias knygas, ražančius, škaplierius, kryžeprieš Kaledasleidžiu už pusę prekės ir įkitus miestus siun-

ANTANAS PUTIRSKAS,

144 W. Market Street,

Scranton, Pa.

OFFICE NEW PHONE 37.

RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS

JONAS S. LOPATTO

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

Naujas Telefonas 1005.

Senas Telefonas 659.

DR. AS ALBERTAS KAUFMAN,

—: GYDYTOJAS IŠ LIETUVOS. :—

Specialistas nuo visokių ligų.

Gydo net labiausiai užsisenėjusias chroniškas vyrų, moterų ir kūdikių ligas. Galima susikalbėti, lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

F. J. Gillis,

Pas jį galima gauti visokių torielų, bliūdų, stiklų, puodų, liampų ir visokių virtuvei reikalingų daiktų. Yra iš ko pasirinkti. Ateikite persitikrinti.

102—104 S. MAIN ST., WILKES-BARRE, PA.

**Wilkes-Barre Deposit & Savings
BANK,**

71 PUBLIC SQUARE, WILKES-BARRE, PA.

KAPITOLAS \$150.000. PERVIRŠIS \$375.000.

Moka 3-čią nuosimtį nuo sudėtų joje pinigų.

Banka atdara kasdien nuo 9 ryto iki 3 popietų, su-
batomis nuo 9—12 vidurdienyje.

Galima susikalbėti lenkiškai.

“DRAUGO”

SPAUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GE-

— RIAUSIA GREITAI ATLIEKA —

IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA
PIGIAI

UŽKVIETIMUS IR KITOKIUS DARBUS

KONSTITUCIJAS, PLAKATUS, TIKIETUS,

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAU-
SIOJO PATENTO—MAŠINA “LINOTYPE”

ADRESUOKITE

“DRAUGAS”

314 E. Market St.

Wilkes-Barre, Pa.

DR. ALFRED J. WENNER,

77 South Washington Str.

Wilkes-Barre, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausią Lietuvišką Banką Scrantone ir Visoje Aplinkoje

Agentūra Laivakorčių ant Geriausių Linijų
Stundė Pinigų kas dien in visas dalls svieto; taip-gi perka ir išmaino vi-
sokius pigius. Išdirba visokius dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismuose
Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryto iki 6- val. vak.
Nede oje: nuo 10-tos iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Taip-gi turime savo krautuvoje daugybę visokių maldaknygių
ir svietišku knygų visokiame kalbose

TELEFONAI: Naujas 808 — Bell 662

TAUTIETI! Jei nori išsigerti stikla

puikaus šalto alaus, tai užėik in

CLIFFORD HOTEL,

JUOZAS RICKIS, SAVININKAS,

781 Clifford Ave., kampas Henry St., Rochester, N. Y.

TELEFONAS HOME 5672—X.

Iš kitur pribuvusiems Broliams Lietuviams suteikiu naudingus patarimus.